Ziraat makinelerinin işletmesine 600 bin lira daha tahsis edildi

AKŞAM

Bu sabahtan itibaren memurlara kahve tevziine başlandı

Sene 23 — No. 8153 — Fiatı her yerde 5 kuruş | PERŞEMBE 3 Temmuz 1941 | Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam matbaası

Almanlar 160 bin esir, pek çok tank ve top aldılar

Alman tebliği büyük bir muvaffakıyet haber veriyor

Macar kıtaları da taarruza geçtiler, Sovyet mukavemetini kırarak Alman kıtalarile irtibat peyda ettiler

Berlin 2 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığı bu akşam aşağıdaki fevkalâde tebliği neşretmiştir:

Bialistokun şarkında cereyan etmekte olan imha harbinin tarihî ehemmiyeti haiz kat'î bir netice verdiği gitgide daha ziyade anlaşılmaktadır. Almanyayı arkadan vurmak ve Avrupaya bolşeviklik âfetini götürmek üzere hazırlanan Sovyet orduları tarif edilmez bir hercümerce uğramıştır.

Şarka doğru hızla ilerlemekte olan kıtalarımızın gerisinde kalan azamî miktarda harp malzemesinin, diğer ganaimin ve esirlerin toplanabilmesi ve sayılması için belki haftalar geçecektir. Burada cereyan eden muharebelerin ehemmiyeti hakkında aşağıdaki rakamların mütalâasile bir fikir edinmek mümkündür:

22 hazirandan 1 temmuza kadar 5774 tank, 2330 top ve hava dafi topu, 4 zırhlı tren ve azîm miktarda mitralyöz ve tüfek tahrip edilmiş veya iğtinam olunmuştur.

Aynı müddet içinde Sovyet hava kuvvetleri 4725 tayyare kaybetmişlerdir. Bunlardan 1392 si hava muharebelerinde 112 si hava bataryaları tarafından ve 3221 i de yerde tahrip olunmuştur.

Şimdiye kadar tesbit edilen esirler miktarı 160.000 den fazladır. Sovyet müdafaasının şiddetine ve çenberden çıkmak için yaptığı çok şiddetli teşebbüslere binaen düşmanın uğradığı kanlı zayiat esirlerin sayısından da çok fazladır.

Bizim zayiatımızın yekûnu çok şükür pek azdır.

Macarların harekâtı

Berlin 2 (A.A.) — Macar kıtaları 1 temmuzda Sovyet hatlarına karşı muvaffakiyetli bir taarruzla ilerlemişler Sovyet mukavemetini

(Devamı sahife 2 sütun 5 de)

Moskova yolunda

Times'e göre Almanlar geriye bakmadan yürüyorlar

Londra 2 (A.A.) — Times gazetesinin askerî muharriri Rus cephesi hakkında diyor ki:

Alman zırhlı kuvvetleri Moskova yolunda mutat tâbiyelerini takip ediyorlar. Geriye bakmıyorlar ve muvasalalarile katiyen alâkadar olmuyorlar. Tankların gidebileceği yere kadar dosdoğru yürüyorlar. Gerilerile muvasalayı idame edip etmedikleri henüz belli değildir. Keza Fransada olduğu gibi benzin ve saireyi yolda ele geçirip geçiremedikleri de bilinmiyor. Harbin belki de neticesi Alman taarruzunun ilk darbesinden sonra Rusların bir mukabil taarruz için muhafaza edebildikleri kuvvetlerin teşebbüsüne bağlıdır.

B. Roosevelt yarın İngiliz milletine bir nutuk söyliyecek

Londra 2 (A.A.) — Burada öğrenildiğine göre B. Roosevelt 4 temmuzda İngiliz milletine hitaben radyoda bir nutuk söyliyecektir.

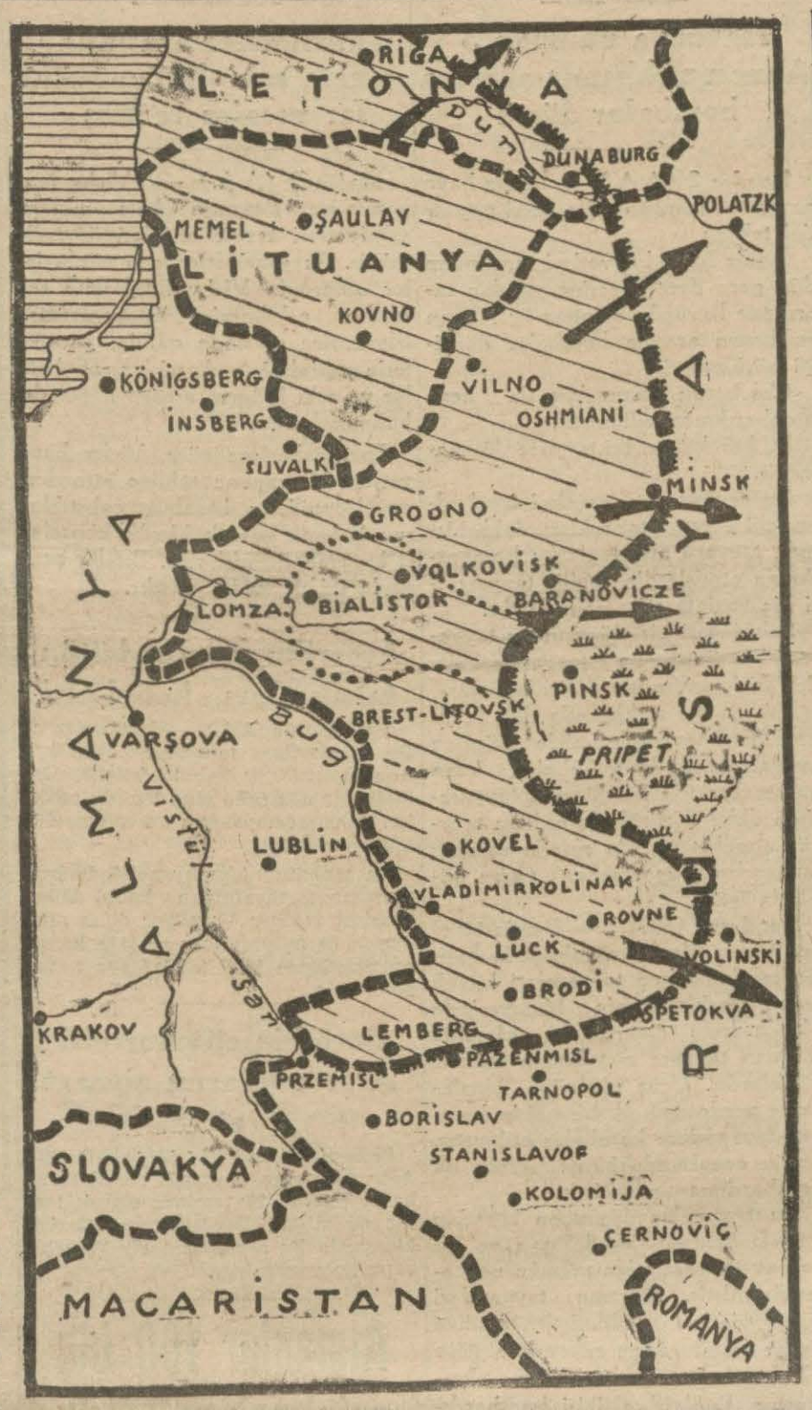

Almanların işgal ettikleri yerleri ve taarruz istikametlerini gösterir harita (Haritada noktalarla işaret edilen mıntaka, Almanların iki taraftan taarruzla kapattıkları ve bir çok esir aldıkları girintidir.)

Japonya kendi yolunda yürüyecek

Japon Başvekili mühim beyanatta bulundu

Londra 2 (A.A.) — Başvekil dün akşam radyoda beyanatta bulunmuş ve demiştir ki:

«Japonya manialara ehemmiyet vermeden kendi yolunda yürüyor. Japon milleti biliyorsunuz ki umumî vaziyet günden güne daha ziyade karışıyor. Milletler birdenbire düşüyor veya yükseliyor. Siz, Japon milletinin dünya ne kadar değişirse değişsin yolunuza devam edeceğinizden eminim. Japonların harekâtına hiçbir zaman diğer milletlerin harekâtı rehberlik etmemiştir. Japonlar daima kendi yollarını takip edecekler, daima yollarında tesadüf ettikleri güçlükleri yeneceklerdir. Japonların daima kendi kanaatlerine göre hüküm vereceklerinden eminim. Geçirdiğimiz bugünlerde Japonlar kendilerinden, kuvvetlerinden ve kendi millî menbalarından başka hiçbir şeye güvenmiyeceklerdir. İtimada lâyık başka bir şey yoktur.»

Hariciye Nazırının beyanatı

Londra 2 (A.A.) — Bugün Tokyoda Alman - Rus harbi hakkında beyanatta bulunan Hariciye Nazırı Matsuoka Japonyanın dünya umumî vaziyetinin seyrini takip edeceğini söylemiştir: Matsuoka şunları ilâve etmiştir:

«İntibaım şudur ki gözlerimizin önünde ve dünyada bilhassa Çinin şarkında cidden fevkalâde hâdiseler cereyan etmektedir. Bu vaziyet bizi doğrudan doğruya alâkadar etmektedir.»

Matsuoka Japon milletine hitap ederek millete sakin ve müttehit kalmasını tavsiye etmiştir. Nazır imparatorluk konferansını müteakip bu beyanatta bulunmuştur.

Refah vapurunu kim torpilledi

Berlin: «Alman ve İtalyanların alâkası yoktur» diyor

Berlin 2 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor:

Türk «Refah» vapurunun şarkî Akdenizde batmış olduğu bildirilmiştir. Bu haberin neşrinden biraz sonra, İngilizler, hiçbir İngiliz denizaltısının bu torpilleme ile alâkadar bulunmadığını beyan etmişlerdir. Alman askerî makamları şu cihet üzerine nazarı dikkati celbetmektedirler ki denizaltı harekâtının tanzimini bilen herkes için, bu derece kısa bir zamanda harekâtta bulunan denizaltılardan haber almanın imkânsız olduğu malûmdur. İngilizlerin bu garip ve fevkalâde seri beyanatı, kendilerinin vicdan rahatsızlıklarını isbat etmektedir.

Alman ve İtalyan makamlarının inceden inceye yaptıkları bir tetkikten sonra, Alman ve İtalyan harp filosundan bir cüzütamın Türk Refah vapurunun kayıbı ile her hangi bir alâkası olabilmesinin imkânsız bulunduğu beyan olunur.

İngilterede 2 tren çarpıştı

Londra 2 (A.A.) — Bu sabah Slough civarında Plymouth ekspresile bir marşandiz treni arasında bir çarpışma olmuştur. 5 kişi ölmüş, 5 i ağır olmak üzere de 23 kişi yaralanmıştır. Bunların çoğunu izinli deniz erleri teşkil etmektedir.

Dikkatler:

Ağaç

— Boğazın en şirin yeri tam orta kısmı.

— Niçin?

— Bilmem, göze şirin görünüyor işte...

— Bunun sebebi, o kısmın ağaçlık olmasıdır... Ağaç, bahçeyi, evi, mahalleyi, semti, şehri, vatanı büsbütün güzelleştirir... Ağaç, ağaç, ağaç!

General Wavell değiştirildi

General, Hind ordusu kumandanı oldu

İngiltere Orta Şarka, siyasî işlerle meşgul olmak üzere, bir nazır gönderiyor

Londra 2 (A.A.) — İngiliz Başvekâlet dairesi tarafından general Wavellin Hindistan orduları başkumandanlığına ve general Auchin Leckin de onun yerine ortaşark kuvvetleri başkumandanlığına tayin edildiğine mütedair olarak neşredilen tebliğde şöyle denilmektedir:

«Kral, general Sir Archibald Wavellin Hindistan orduları başkumandanlığında ve umumî valilik icra konseyi âzalığında general Sir Claude Auchir Lecki istihlâf etmesi ve general Auchin Leckin de onun yerine orta şark başkumandanlığına tayinini tasvip etmiştir. Bu tayinler harple alâkadar tayinler olup askerî vaziyetin ileride göstereceği inkişafa tâbi bulunmaktadır.

(Devamı sahife 7 sütun 1 de)

Millî Şefin teşekkürleri

Ankara 2 (A.A.) — Riyaseticümhur umumî kâtipliğinden:

Kabotaj hakkının Türk bayrağına geçtiği günün 16 ncı yıldönümü münasebetile yurdun her tarafından aldıkları tebriklerden mütehassis olan Reisicümhur Millî Şefimiz İsmet İnönü, teşekkürlerile karşılık tebriklerinin iblâğına Anadolu ajansını tavsit etmişlerdir.

Tahsilâtımız

940 malî yılı tahsilâtı 286,376,000 lirayı buldu

Ankara 2 (Telefonla) — 1940 malî yılının son aylarına ait tahsilât vaziyeti tamamen tesbit edildiğinden, geçen mali yılın tahsilâtının baliğ olduğu miktar anlaşılmıştır. Bu mali yılda devlet tahsilâtı 286,376,000 lirayı bulmuştur. Geçen yıl bütçesinin varidat tahmini 268,481,000 lira olduğuna göre, tahsilâtın şayanı memnuniyet bir varidat fazlası kaydettiği görülmüştür. Bu miktar 1939 malî yılı bütçesinin tahsilât vaziyetine nazaran 30,253,000 lira fazladır.

BU SABAHKİ TELGRAFLAR

Stalin Ruslara radyoda bir nutuk söyledi

Düşman ilerlemekte devam ediyor, fakat Napolyonun ve Kayserin orduları gibi imha edilecektir

Moskava 3 (Radyo) — Stalin bu sabah bütün Savyet radyoları vasıtasile Rus milletine hitap etmiştir. Stalin nutkunda demiştir ki:

Sovyet milletleri, Kızıl ordunun büyük bir cesaretle harp etmesine rağmen adedce faik Almanlar Litvanya, Letonya, Beyaz Rusya ve Ukranyanın bir kısmını işgal etmiştir. Düşman ilerlemektedir. Fakat Kızılordu sağlam duruyor.

Sovyet milletleri, siz na mağlûpsunuz, çünkü Sovyetler birliğine olan bağlılığınız sarsılmaz, siz hiç bir düşmanın bozamıyacağı müthiş bir kütle teşkil ediyorsunuz. Düşmanın kısmen arazimizi işgal etmesinin sebebi bidayette avantajın onun tarafından olmasıdır. Fakat na mağlûp ordu yoktur. Napoleon ordusunu ve umumî harpte Kayserin ordusunu nasıl mağlûp etmişsek bu defa da Hitlerin ordusunu mağlûp edeceğiz.

Almanya ile aramızdaki ademi tecavüz paktı bir sulh paktı idi. Bu paktı yapmakta tereddüt etmemiştik. Almanların maksadı Baltık devletlerini Almanlaştırmaktı. Netice de bizim Almanlara esir olmamız tehlikesi vardı. Bütün nakliye vasıtalarını seferber ettik. Giriştiğimiz harp dünya harbi, medeniyet harbi, vatan harbidir. Almanların eline düşen milletleri esaretten kurtarma harbidir.

Size yakında harp harekâtı hakkında daha mufassal malûmat vereceğim. Sovyet hissiyatınıza itimad ediniz.

Bükreşe hava akını

Moskova 3 (Radyo) — Bu sabahki Sovyet tebliğine göre Bükreşe hava tarruzu yapılmıştır. Bu taarruzda Bükreş hava meydanına isabetler kaydedilmiştir.

Moskovaya 400 kilometre!

Moskovadan sivil halkın çıkarılması için hazırlık yapılıyor

Roma 3 (A.A.) — Alman ordusu nezdindeki Corriere Della Sera muhabirinin bildirdiğine göre Alman ordusu Moskovaya 400 kilometre mesafeye gelmiştir. Sovyetler sivil halkı emin yerlere sevketmek için hazırlık yapıyorlar.

Bu sabahki Sovyet tebliği

Her tarafta şiddetli muharebeler devam ediyor

Moskova 3 (Radyo) — Bu sabah neşredilen Sovyet tebliği: Şimalda Murmansk'ın cenubundan Peripet bataklıklarına kadar uzanan cephe boyunca şiddetli muharebeler olmaktadır. Murmansk ve Karelide düşman taarruzları netice vermemiştir. Düşmanın Baltık memleketlerinin cenubundaki mıntakada ve şimali şarkîye doğru ilerlemek teşebbüsleri şiddetli muharebelere sebep olmuştur. Harp devam ediyor.

Peripet bataklığının cenubunda şiddetli Alman tehdidi geri atılmıştır. Bu mıntakada Sovyet hava kuvveti Alman tanklarına taarruz ederek iyi neticeler almıştır Memleketin müdafaasında sivil halk askerlerle bir vücut olarak çalışmaktadır.

Moskova 3 (A.A.) — Mormansk havalisinde çok şiddetli muharebeler oluyor. Harp gece gündüz devam ediyor. Leningrada doğru yol açmak isteyen Almanların taarruzları kırılmıştır.

Moskova 3 (A.A.) — Mins'in şarkında ve şimalişarkîsinde çok şiddetli muharebeler oluyor. Alman askeri Minsk'in 90 kilometre şarkında toplanmıştır. Sovyet tayyareleri büyük bir cesaretle Alman tanklarına hücum ediyorlar.

Almanlar Dnieper'i geçtiler

Leningrada doğru şiddetli bir tarruz yapıyorlar

Vichy 3 (A.A.) — Bern'den haber alındığına göre Minsk'in şarkında Almanlar büyük Rusyaya girmişlerdir ve Leningrad istikametinde şiddetli hücumlar yapıyorlar.

Alman askeri Dnieper nehrini geçmiştir.

Alman askeri Gomel üzerine ilerliyor. Mounsk bataklığı havalisinde Dvina'ın öte tarafında harp cereyan ediyor.

Ukranyada Alman ve Rumen askerlerinin yeni hücum hattında tahşidi bitmiştir. Alman ve Rumenlerin taarruzu her dakika bekleniyor. Slovak ordusu Galiçiada Kızılordu ile temas etmiştir.

Minskin 90 kilometre şarkında büyük bir harp

Berlin 3 (A.A.) — Motörlü kıtalarımız Biolostock havalisinde hemen bütün Sovyet müstahkem mevkilerini ele geçirmişlerdir.

Mormansk havalisinde kıtalarımız artan bir süratle çevirme hareketine devam ediyor. Tanklarımız Minsk'in 90 kilometre şarkında çok mühim bir harbe girişmişlerdir. Tayyarelerimiz Sovyetlein Leningraddan sivil halkın tahliyesi için tedbir alındığını bildiriyorlar.

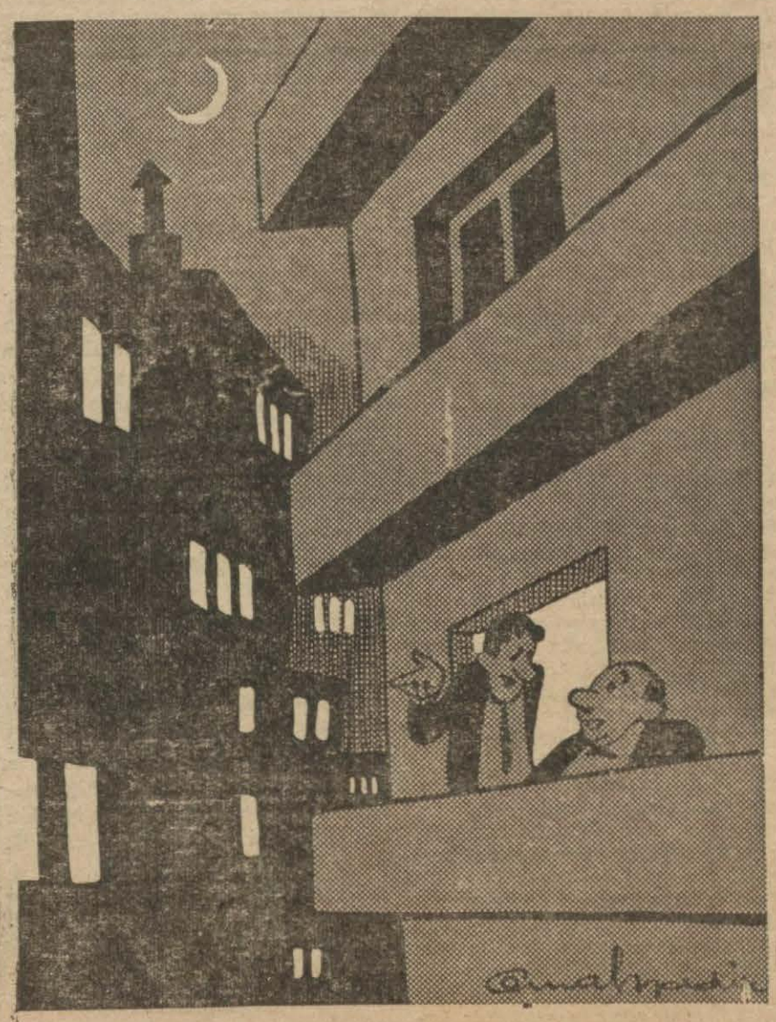

— Yazı da Taksimde geçiriyorsunuz ha?..

— Evet, köye gitmeğe lüzum kalmadı, burada da sivrisineklere yem olabiliyoruz!..

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Harp tebliğleri

İngiliz tebliği

Kahire 2 (A.A.) — Orta Şark İngiliz umumi karargâhı tarafından dün neşredilen tebliğ:

Libyada: İşara değer bir hâdise olmamıştır.

Habeşistanda: 27 haziranda, Ghimbi'nin işgali esnasında general Bertello, general Man ve general Lati ile 245 subay ve 1941 İtalyan ve 841 deyerli asker İngiliz kuvvetleri tarafından esir edilmiştir. İğtinam edilen malzeme arasında 6 sahra topu vardır.

Suriye: Şam ve sahil kısımlarında mahallî terakkiler kaydedilmiştir.

Sair mıntıklarda vaziyette değişiklik yoktur.

Alman tebliği

Berlin 2 (A.A.) — Bugünkü Alman tebliği:

Şarkta Sovyet ordularına karşı harekât süratli inkişaflar göstermektedir. Pripet bataklıklarının cenubunda cereyan eden muharebede 100 Sovyet tankı tahrip edilmiştir. Dubno mıntakasında Sovyet zırhlı kuvvetleri ileri kuvvetlerimizi takip eden ihtiyat kuvvetlerimiz arasına düşmüş ve iki günlük muharebe neticesinde imha edilmiştir. 120 tank ele geçirilmiştir. Dünkü muharebeler esnasında yüksek miktarda Sovyet kuvvetleri ihata edilmiş ve katî surette imha olunmuştur. Şimdiye kadar elde edilen esir miktarı 100,000 i geçmiş ve 400 tank ile 300 top iğtinam edilmiştir. Evvelce bildirilmiş olduğu veçhile, Riga elimize geçmiş bulunuyor. Finlândiyalı müttefiklerimizle birlikte kıtalarımız dün merkez ve Şimali Finlândiyada Sovyet Rusya hudutlarına taarruza geçmişlerdir.

Alman hava kuvvetleri dünkü harekâtta da düşman kıta temerküzlerine ve iüzü tamlarına, topçu mevzilerine fasılasız hücumlar yaparak ordunun harekâtını takviye etmiştir.

Lemberg'in şarkında Minsk mıntakasında düşman kıtaları ricat halindedir. Estonyaya doğru çekilen düşman kuvvetleri, hava kuvvetlerimizin taarruzları neticesinde ağır zayiat vermişlerdir. Münakalât yolları ve zırhlı trenleri tahrip edilmiştir. Şimdiye kadar esasen zayıf düşmüş olan bolşevik hava kuvvetleri üzerinde yeni muvaffakıyetler elde edilmiştir.

Karpat dağlarındaki geçidlerden ileri harekete geçen Macar kıtaları Galiçyaya kadar ilerliyerek Almanlarla irtibat peyda etmiştir.

İngiltereye karşı yapılan muharebede 53700 tonilâtoluk 10 ticaret gemisi batırılmış ve büyük bir şilep hasara uğratılmıştır. Dün gece avcılarımız İngilterenin her tarafına hücumlarda bulunmuşlar ve bombalar atmışlardır.

Şimali Afrikada Alman ve İtalyan tayyareleri iki düşman ticaret gemisi batırmışlar ve bir hafif kruvazörü hasara uğratmışlardır.

Sovyet tebliği

Moskova 2 (A.A.) — 1 temmuz tarihli Sovyet tebliğinde şöyle denilmektedir:

Kuvvetlerimiz Murmansk, Koxholm, Dvinsk, Minsk ve Luck istikametlerinde muannidane muharebelere devam etmişlerdir. Diğer istikamet ve cephelerde kıtaatımız devlet hudutlarını muhafaza ederek içeri girmeğe çalışan düşmana karşı mukavemetlerini devam ettirmişlerdir.

Murmansk istikametinde adetçe faik düşman kuvvetlerine karşı kıtaatımız çetin surette mücadelelerine devam etmişlerdir.

Koxholm istikametinde düşman birçok noktalardan taarruza kalkarak erazimiz dahiline girmeğe teşebbüs etmiştir. Tarafımızdan yapılan şiddetli mukabil taarruzlarla düşman büyük zayiata uğratılarak tardedilmiştir.

Dvinsk istikametinde kuvvetlerimiz düşman piyadesine ve tanklarına karşı çetin muharebeler vererek Alman kıtaatının Garbi Dvina mıntakasına girmesine mümanaat etmektedirler.

Minsk istikametinde düşmanın müteharrik kollarına karşı savaş devam etmektedir. Kuvvetlerimiz geniş bir mikyasta baraj ateşine istinad ederek mukabil taarruzlar yapmakta ve düşmana azim zayiat verdirmek suretile ileri harekâtını durdurmaktadırlar.

Luck istikametinde kuvvetlerimiz kuvvetli düşman teşekküllerinin taarruzunu durdurmuşlardır. Bu cephede birkaç gün devam eden muharebe esnasında insanca ve harp levazımı hususunda mühim zayiata uğramıştır.

Plân dairesinde ve aldıkları emre ittiba ederek geri çekilen kuvvetlerimiz Lemberg'i tahliye etmişlerdir.

Hava kuvvetlerimizin harekâtı hakkında verilen sarih malûmata göre, 30 haziranda 50 si hava muharebelerinde olmak üzere 56 Alman tayyaresi düşürülmüştür. Bizim kayıplarımız 17 tayyaredir.

Kahraman tank şoförlerimiz, topçularımız ve Sovyet piyadesi vatanımızın alçak düşmanına karşı çarpışmalarda birçok engelleri iktiham ederek, ana vatanımızın her karış toprağı için feragati nefisle mücadele eylemektedir. Adetçe faik düşman kuvvetlerinin hücumuna uğrıyan bir cüzü tam düşmanın hücumlarını tam bir gün tutmuştur. Faşistler, birçok defa hücuma kalkmış, fakat her defasında ilk mevzilerine doğru tardedilmiştir. Bir tek günde Almanlar 50 tank kaybetmişlerdir. Piyade cüzü tamlarının askerleri 6 düşman tankı tahrip etmişlerdir. Bir tank dâfi bataryası yalnız bir tek muharebede 8 düşman tankını savaş harici bırakmıştır.

Kareli Berzahı bölgelerinden birinde, bir Beyaz Fin taburu hududumuzu geçmiştir. Bir piyade taburumuz düşmanla muharebeye tutuşmuş ve düşmanı geri çekilmeğe mecbur emiştir. Düşman üç tank kaybetmiş ve 100 kadar ölü ve yaralı vermiştir. Bu taburumuzun askerleri sarhoş bir vaziyette bulunan beş asker esir almışlardır.

Düşmana karşı mücadelede Sovyet pilotları milletimize has cesaret ve teşebbüs kabiliyetini göstermektedir.

Alman istihbarat bürosu, bir trene yapılan mitralyöz hücumu esnasında Sovyet pilotlarının sözde dumdum kurşunu kullandıkları hakkında yalan haberler neşretmektedir. Her halde bu tahrik haberinin hedefi Almanların bizzat kendi niyetlerini gizlemektir.

Alman istihbarat bürosu, hava muharebelerinde, Sovyet bombardıman tayyarelerinin Alman işaretlerini taşıdığı hakkında bir hezeyan haberi neşretmektedir. Bu, Alman propagandasının bariz bir yalanıdır.

Rumen ve Alman kıtalarının Besarabya erazisine girmek için yaptığı bütün teşebbüsler askerlerimizin şecaat ve kuvveti karşısında mütemadi surette kırılmıştır. Faşislerin tafrafuruş propagandasile sarhoş olan Hitlerin Rumen uşakları, bir yıldırım darbesi gibi Besarabyada Alman kıtalarını takip edeceklerini ümid ediyorlardı, fakat Rumen generalleri Hitler tarafından acı surette aldatılmıştır. Alman subayları, Rumenleri, cebirle kendi cüzü tamlarının önünde muhakkak bir ölüme sürmektedirler. Faşistler, mâneviyatı kırılmış Rumen askerlerinin sırtına çevrilmiş mitralyözlerle tehdid etmektedir. Taarruzlarda, Alman mitralyözleri Rumen unsurlarını takip eylemektedir.

Kolkhoz köylüleri tarlalarında tam bir feragati nefisle çalışıp hasadı mükemmel surette yapmakla ve devlete karşı teahhütlerini zamanından evvel ifa etmekle faşist sürülerini ezmek için Kızılorduya yardım eylemektedir. Fabrikalarda da vaziyet aynidir.

İtalyan tebliği

Roma 2 (A.A.) — İtalyan orduları umumi karargâhının 392 numaralı tebliği:

Şimali Afrikada Sollum cephesinde topçu faaliyeti kaydedilmiştir.

Alman ve İtalyan tayyareleri Tobruk istihkâmlarını ve tesisatını bombardımana devam etmişler ve limanda bulunan birkaç gemiye isabetler kaydetmişlerdir.

Dünkü tebliğde zikredilen Bardia'nın şimalinde düşman gemilerine karşı yapılan hava taarruzları neticesinde mütevalî hücumlarla iki muhrip hasara uğratılmıştır.

Bundan başka bu gemileri himayeye teşebbüs eden üç av tayyaresi düşürülmüştür.

Şarkî Afrikada düşmanın Debra Tabor'a yaptığı yeni bir taarruz kahraman kıtalarımız tarafından geri püskürtülmüştür.

Fransız tebliği

Vichy 2 (A.A.) — Bugün neşrolunan Fransız tebliği:

Son 24 saat içinde İngiliz kuvvetleri Suriye çölünde büyük gayretler sarfetmişlerdir. Tüdmüre karşı yapılan çok şiddetli taarruzlara rağmen, bu şehirdeki Fransız garnizonu mukavemette devam etmektedir. Iraktan Frat boyunca ilerliyen oldukça mühim bir İngiliz motörlü kolu Deyrizor'u müdafaa eden Fransız müfrezelerile temasa gelmişlerdir. Cenubi Lübnanda Cessine mıntakasında Fransız kuvvetleri İngiliz ileri karakollarını ricate mecbur etmişlerdir.

Mercayun mıntakasında sahilde her iki tarafça topçu faaliyeti olmuştur.

Fransız hava kuvvetleri düşman teşekküllerine karşı bilhassa Tüdmür mıntakasında taarruzlarına devam etmiştir.

İngiliz hava kuvvetleri dün gece Beyrut üzerine yeni taarruzlarda bulunmuştur. İngiliz bombardıman tayyareleri bombalarını evlere ve liman üzerine atmışlardır. Sivil halk arasında birkaç ölü vardır.

Kanun teklifleri

Kazanç vergisi kanununda bir maddenin tedili isteniyor

Ankara 2 (Telefonla) — Seyhan mebusu B. Sinan Tekelioğlu, kazanç vergisi kanununun üçüncü maddesinin 13 üncü fıkrasının tadiline dair bir kanun teklif etmiştir. Bu teklif İktisad. Bütçe ve Maliye encümenlerinde tedkik olunmaktadır.

Kocaeli mebusu B. İbrahim Telon, Askerlik kanununun 3920 sayılı kanunla değiştirilen 35 inci maddesinin C fıkrasının tefsiri hakkında bir takrir vermiş ve bu takrir Meclisin Millî Müdafaa encümenine havale olunmuştur.

Amerikanın Sovyetlere yardımı

Yapılacak siparişlerin süratle teminine çalışılacak

Vaşington 2 (A.A.) — Sovyetler Birliğinin Vaşington elçisi gazetecilere beyanatta bulunarak B. Welles ile Amerikaya yapılacak en esaslı siparişler hakkında görüştüğünü söylemiştir.

Salâhiyetli mahfiller bu siparişlerin kiralama ve ödünç verme kanunu çerçevesi dahiline girmiyeceğini söylemektedirler. Bunlar tam manasile ticarî mahiyette siparişler olacak ve bedelleri Rus hükûmeti tarafından ödenecektir.

B. Molotofun B. Roosevelt ile B. Welles tarafından Rusyaya mümkün olan her yardımın yapılacağına dair verdikleri teminattan dolayı pazar günü teşekkürlerini bildirdiği haber verilmektedir. Rusların Amerikaya yapılacak siparişler için Amerika hükûmetinin yardımını istediğini ve Rus siparişlerinin mümkün olduğu kadar tercihan kabulünü temine çalışmakta olduğu haber verilmektedir. Bu suretle teslimatın bir an evvel teminine çalışılmaktadır.

Rusların alacakları bütün malzemeyi Pasifik Atlasından Vladivostoka nakledecek kadar yük vapuruna malik oldukları tahmin olunmaktadır.

İtalyanın Bükreş elçisi

Bükreş 2 (A.A.) — Şimdiye kadar İtalyanın Lizbon elçiliğinde bulunan ve son günlerde Bükreş elçiliğine tayin edilen B. Benato Scoppa Bükreşe muvasalat etmiştir.

Denizde bir ceset bulundu

Cesedin kol ve bacakları yoktur, tahkikata başlandı

Dün akşam, Ahırkapı sahillerinde denizde tanınmaz bir hale gelmiş bir kadın cesedi bulunmuştur. Cesedi gören bir kayıkçı zabıtaya haber vermiş, cesed muhafaza altına alınarak müddeiumumilik haberdar edilmiştir. Adliye doktoru B. Enver Karan, cesedi muayene edince, kol ve bacaklarının olmadığını görmüş, bu kol ve bacakların olmayışının bir cinayet eseri mi, yoksa deniz tahribatı neticesi mi vukua geldiğinin katî surette tesbiti için cesedin morga kaldırılmasına lüzum hissetmiştir.

Bunun üzerine cesed morga kaldırılmıştır. Morgta, hem ölüm sebepleri araştırılacak, hem de hüviyetinin tesbitine çalışılacaktır.

Emniyet müdürlüğü ikinci şubesinin alâkadar memurları bu sabah sıkı bir tahkikat ve takibata girişmişlerdir. Kayboldukları için haklarında zabıtaya baş vurulmuş olan kadınların listesi gözden geçirilmiş, bulunan cesedin bunlardan birine aid olması ihtimalile aileleri nezdinde soruşturmalara başlanmıştır.

6 ayda 40 milyar dolar tahsisat

Vaşington 2 (A.A.) — Mebusan meclisi tahsisatlara mütedair bütün kanun lâyihalarını kabul etmiştir. Bu lâyihalar altı tane olup taallûk ettikleri tahsisatın yekûnu 4 milyar 500 milyon dolardır.

Bu senenin kânunusanisinden beri parlâmento tarafından kabul edilen tahsisat yekûnu 40 milyar dolar olup bunun 25 milyarı icar ve iare kanunu mucibince millî müdafaaya tahsis edilmiştir.

Almanya ile İtalya Nankin hükûmetini tanıdılar

Nankin 2 (A.A.) — Nankin hükûmetini hukukan tanıdıklarına dair Alman ve İtalyan Hariciye Nezaretlerinin tezkerelerini Nankin Çin hükûmeti Hariciye Nazırı B. Hsulin bugün almıştır.

Nankin resmi mahfilleri mihverin bu tanımasını Nankin hükûmetini siyasî bakımdan çok tarsin edecek kıymetli bir âmil olarak karşılamışlardır.

Bir İspanyol vapuru battı

Madrid 2 (A.A.) — Felipe Crespi ismindeki İspanyol vapuru Barcelona'dan Marsilyaya giderken batmıştır.

Brest bombalandı

Havuzda bulunan 3 Alman zırhlısının arasına bombalar düştü

Londra 2 (A.A.) — İngiliz hava nezaretinin bugün öğle üzeri neşrettiği tebliğ:

İngiliz hava kuvvetleri tarafından dün gece Brest üzerine yapılan taarruzda havuzda bulunan üç Alman zırhlısının arasına bombalar düştüğü görülmüştür.

Cherbourg havuzları da keza bombardıman edilmiştir.

Bu harekâttan iki tayyare dönmemiştir.

İngiliz savaş tayyareleri işgal altındaki Fransız topraklarındaki düşman tayyare meydanlarını bombardıman etmişlerdir. İngiliz tayyareleri hiç zayiata uğramamışlardır.

Salı gecesi bir düşman av tayyaresi bombardıman tayyarelerimizden biri tarafından düşürülmüştür.

Frise adası açıklarında dün bombardıman tayyarelerimizle düşman avcıları arasında vukubulan hava muharebesinde iki düşman tayyaresinin daha düşürülmüş olduğu teeyyüt etmektedir. Bu suretle mezkûr muharebede üç düşman avcısı düşürülmüştür.

Londra 2 (A.A.) — Bugün öğleden sonra Blenheim yakınında İngiliz bombardıman tayyareleri büyük avcı teşekküllerinin himayesinde olarak Lille civarındaki Merzille düşman tayyare meydanına taarruz etmişlerdir. Uçuş pistlerine, binalara ve yerde dağınık bir halde bulunan tayyarelere bombalar atılmıştır. Lill'in cenubundaki demiryolu da bombardıman edilmiştir.

Bu taarruzlar düşmanın karadan yaptığı şiddetli müdafaaya ve bir çok av tayyarelerine rağmen neticelendirilmiştir. Düşman tayyareleri ağır zayiatla tardedilmiştir. Şimdiye kadar tesbit edilen rakamlara göre 17 düşman tayyaresi tahrip olunmuştur. Bunlardan ikisi bombardıman tayyarelerimiz tarafından düşürülmüştür. «Eagle» adını taşıyan ve gönüllü Amerikan tayyarecilerinin idaresinde bulunan hava filosu da bu tahrip edilen düşman tayyaresinin üçünü düşürmüşlerdir.

İki İngiliz bombardıman tayyaresi ile yedi av tayyaresi kayıptır.

İngiltere üzerinde

Londra 2 (A.A.) — İngiliz hava ve dahil. emniyet nezaretleri tarafından bu sabah neşredilen tebliğ:

Düşmanın sahillerimize karşı dün akşam yaptığı hava faaliyeti çok hafif olmuştur. İngilterenin cenubu şarkisinde iki yere bombalar atılmışsa da insanca zayiat olmamıştır. Hasar azdır.

Kaymakamlar

Yeni lâyihaya göre valiliğe kadar terfi edebilecekler

Ankara 2 (Telefonla) — Devlet memurları aylıklarının tevhid ve teadülüne dair kanuna ek 3888 sayılı kanunun 2 nci madesine bağlı 3 numaralı cedvelde değişiklik yapan lâyiha, Meclisin alâkalı encümenlerinden geçmiştir. Bu lâyiha ile kaymakamların kadrolarında değişiklik papılmakta ve kaymakamların kadro eksikliği yüzünden yıllarca bir derecede kalıp terfi edememelerinin önüne geçilmekte ve ayni zamanda kaymakamlıktan valiliğe terfi yolu açılmaktadır.

İstanbul seferberlik müdürü vekâlet emrinde

Ankara 2 (Telefonla) — İstanbul Seferberlik müdürü B. Ekrem Gönen görülen lüzuma binaen Vekâlet emrine alınmıştır.

Amerika Almanyadan 1 milyon dolar istiyecekmiş

Nevyork 2 (A.A.) — Vaşingtondan Amerikan gazetelerine gönderilen bir telgrafa göre, Amerika, son günlerde bir Alman denizaltısı tarafından batırılan Robin Moor Amerika vapuru için 1 milyon dolar tazminat istemektedir.

Hırvatistanda ekmek vesika ile satılıyor

Zağreb 2 (A.A.) — Stefani: Dünden itibaren ekmek vesika ile satılmaktadır. Adam başına günde 200 gram ekmek verilecektir. Amele günde 400 gram ekmek alabilecektir.

Beyrutta tevkifler

Mevkuflar arasında gazete sahipleri, avukatlar vesaire varmiş

Kudüs 2 (A.A.) — Vichy makamlarının Beyrutta bazı mühim şahsiyetleri tevkif ettikleri öğrenilmiştir. Bu şahsiyetler, son nümayişler esnasında Vichy kıtalarının şehirden çekilmesini isteyenlerdir. Mevkuflar arasında mühim gazetelerin sahipleri, muharrirler, avukatlar ve eski Lübnan maarif nazırı da bulunmaktadır.

Bazı haberlere göre, Vichy kuvvetleri Mercayunu tahliye etmeden evvel İngilizler hesabına çalıştıklarını bahane ederek birçok kimseleri kurşuna dizmişlerdir. Bunlar arasında iki de kadın vardır.

Amerika meclisi bütün tahsisatları kabul etti

Vaşington 2 (A.A.) — Mebusan meclisi tahsisatlara mütedair bütün kanun lâyihalarını kabul etmiştir. Bu lâyihalar altı tane olup teallûk ettikleri tahsisatın yekûnu 4 milyar 500 milyon dolardır.

Bu senenin kânunusanisindenberi parlâmento tarafından kabul edilen tahsisat yekûnu 40 milyar dolar olup bunun 26 milyarı İcar ve İare kanunu mucibince Millî müdafaaya tahsis edilmiştir.

Portekiz cümhurreisi Asor adalarını ziyaret etti

Lizbon 2 (A.A.) — Reisicümhurun Asor adalarına yapacağı resmî seyahatin tarihi 27 temmuz olarak tesbit edilmiştir. Reisicümhur Carvdl Moaranjo bu seyahatini bir Portekiz vapurile yapacaktır.

Almanlar 160 bin esir, pek çok tank ve top aldılar

(Baştarafı 1 inci sahifede)

kırarak ve mukavemet merkezlerini tahrip ederek Alman kıtalarile irtibatı peyda eylemişlerdir.

Budapeşte 2 (A.A.) — Macaristanın şark mıntakasında da bu sabah harekât başlamıştır. Macar hududunda Sovyet kıtaları kalmamıştır. Hava kuvvetlerimiz ordunun hareketlerine tesirli müzaherette bulunmuşlardır. Taarruzlarımızın neticesinde düşman yeni mevzilere çekilmiştir.

Düşman tayyareleri Macaristan üzerinde ancak keşif uçuşları yapmıştır. Salı günü bomba taarruzları olmamıştır.

Köstence yeniden bombardıman edildi

Moskova 2 (A.A.) — Sovyet tayyarelerinin bir Rumen limanı olan Köstenceyi yeniden bombardıman ettikleri bildirilmektedir. Seçilen hedeflere atılan bombaların bu hedeflere isabet ettikleri görülmüştür.

Bükreş 2 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre dün akşam Bükreş üzerine taarruz eden düşman tayyareleri Rumen hava müdafaasını yaramamışlardır. Ancak şehirden uzakta bulunan bir tuğla fabrikası civarına dokuz bomba atmışlardır. Bombalardan biri patlamıştır.

Stokholm 2 (A.A.) — Stokholm Stidningenin verdiği bir habere göre Hangoe deniz üssünde muhasara edilen Sovyet kuvvetleri 25 bin kişi raddesindedir. Sovyet kuvvetlerinin çekilmek ihtimalleri azdır. Üs civarında müteaddit muharebeler cereyan etmiştir.

Helsinki 2 (A.A.) — Finlândiya istihbarat bürosunun bildirdiğine göre salı günü ve çarşamba gecesi düşmanın hava taarruzları ancak mahdut olmuştur.

Kotka, Kouvola, Savalinna ve Vehkalahiye bombalar atılmış ve halk mitralyöz ateşine tutulmuştur. Hasar pek ehemmiyetsizdir. Finlândiye hava dafi topları ve avcıları altı düşman tayyaresi düşürmüşlerdir.

Yeni tedbirler

Londra 2 (A.A.) — Moskova radyosu, halk komiserler konseyinin 16 ile 60 yaş arasındaki bütün vatandaşların hava tehlikesine karşı ihtiyatî tedbir almakla mükellef bulunduklar hakkındaki bir kararnamesini neşretmiştir.

ALi ile VELi

Ali — Bizim komşu sütunda, her gün yeni şiir münakaşası okuyup duruyoruz. Bugün de ben sana yeni şiirden bir nümune okuyacağım, fakat bunun kısa bir hikâyesi var: Yahya Kemal neslinden sonra gelen nesilden, çok kıymetli ve hassas, bir şair vardır, ona rasgeldim. Genç şairlerden bahis açtım ve sizler böyle şeyler yazacak yaşı geçtiniz, bu işi beceremezsiniz dedim. Kızar gibi oldu, gülümsedi bir köşeye çekildi ve bir müddet sonra döndü yanıma geldi ve okudu:

METANPSİKOS.

Ben tüylü bir ayıydım,
Sen zarif bir ayya;
Maydanoz tarlasında
Ne güzel vakit geçirdik,
Hilkatten evvel!

MİSTİSİZM

Elmayı kurd yedi,
Kurdu armud,
Armudu yaprak,
Yaprağı ağaç!...
Ağacı kim yedi?..
Koro — Ağacı kim yedi?..
— Büyük boşluk,
Başımı sana kiraladığımdanberi
İçim ne rahat!
Koro — İçi ne rahat!....

Ali — (Devamla:) Nasıl buldun, Veli?

Veli — Hiç olmamış, yeni şairler böyle mi söyler şiiri? Eskiler noktai nazarından da bir edebî san'atı ihmal etmiş.

Ali — Hangisi o?

Veli — Ayıdan bahsettikten sonra ayva yerine armut demek daha münasip olmaz miydi?

Ali — O zaruretivezinden dolayıdır aziz dostum.

Aliveli

Suriyede

Müttefikler sahil mıntakasında bir mevki işgal ettiler

Kudüs 2 (A.A.) — Kudüsün salâhiyetli mahfillerine göre Suriyenin sahil mıntakasında harekâtta bulunan İngiliz ve imparatorluk kuvvetleri bir çok küçük ileri karakolları zaptetmişlerdir. Kuvayı külliyenin ilerisinde giden bu kıtalar Battal mevkiini işgal etmişlerdir. Bu mevki Damuanın 3 kilometre cenubu şarkisinde kâindir. Aynı kıtalar, Cezine mıntakasında Celiliyeyi de işgal etmişlerdir.

Cezine mıntakasında keşif harekâtı yapan gruplar birkaç esir almışlardır. Çölde keşif harekâtı yapan Arap müfrezeleri ile işbirliği halindeki İngiliz motörlü kıtaları 8 i zırhlı otomobil olmak üzere 17 motörlü vasıtadan mürekkep seyyar bir Vichy kıtasına Tüdmürün şimali şarkisinde raslıyarak muharebeye girişmişler ve iyi neticeler almışlardır. Bu muharebede 4 subay ve 60 asker esir edildikten başka zırhlı otomobillerle motörlü nakliye vasıtalarının yarısından fazlası tahrip edilmiştir.

General Catroux'nun bir mektubu

Londra 2 (A.A.) — Hür Fransız kuvvetleri umumî karargâhının Suriyede bulunan harp muhabirinin bildirdiğine göre Suriye hükûmeti general Catrouxnun Suriye Başvekiline gönderdiği mektubu neşretmiştir. Bu mektupta Suriyenin istiklâline taallûk eden mevzuların geçirdiği muhtelif safahattan elde edilen neticeler bildirilmektedir. Muhabire göre general Catroux mektubunda karşılıklı ve müsavi haklara istinat eden bir muahede imza edileceğini ve bu muahedede Fransız - Suriye işbirliğinin esas ve şartları tayin edileceğini beyan etmiştir. Catroux Suriyenin, kanunu esasisini kendi arzusuna göre hazırlamak hususunda serbes bırakılacağını ve millî menfaatlerini en iyi idare edecek kimseleri iş başına getirebileceğini vadetmiştir.

Catroux bütün Suriye müttefik kuvvetleri tarafından işgal edilir edilmez vazifesinin nihayet bulacağını bildirmiştir.

Ne demeli?

Gazetemizde küçük balıklardan bahsedilirken lâpino yazılmış. Halbuki, halk arasında bu küçük, kılçıklı ve yenmez balığa lâpina derler.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Orhan Seyfi Orhon'un romanı: "Çocuk adam,,

Bu sütunda kitap tenkidi yapmamağı ummuî kaide kabul ettiğim halde şair Orhan Seyfi Orhon'un «Çocuk Adam» isimli romanını istisna sayacağım. Zira eserle, daha yazıldığı sıralardan alâkadar olmuştum.

***

Seyfi, türkçenin aldığı yeni şeklin ilk mübeşşirlerindendir. Kendisinin bilhassa emek verdiği nazım sahası, son devirde dadaizmo - kübizm ve sürealizmin zuhuriyle apansız yürekler acısı bir hal aldiyse, arkadaşımızın bunda hiç taksiri yok! Onun imzasını taşıyan manzumelerin bir kısmında edebiyatımız noktasından tarihî ve diğerlerinde de ciddeı reel bir kıymet vardır. Aradan asırlar da geçse, bu cihet, inkâr edilemiyecektir.

Bir orkestranın içinde ağır bakır âletler olduğu gibi, hassas nağmeleri tebarüz ettiren flütler de mevcuddur. Sanattaki yaradılışı itibariyle Orhan Seyfi, bu sonuncularla kıyas edilir. Eskilerin «garamî» dedikleri çeşidden ayrılıp gazete ve mecmualarda fıkralar yazdığı tarihten itibaren de onda bu incelik hususiyetini görüyoruz. Kıymetli edip, şimdi bir de roman yazdı. Şiirler ve mensureler arasında Seyfininkiler nasıl tasnif edilirse, romanlar arasında da «Çocuk Adam» aynen öyledir.

***

Kitap üç kısma ayrılmış. Hepsinde de «müfred mütekellim» konuşuyor: Bir adamın hayatı mevzuu bahis... Birinci kısımda Seyfi bizzat çocukluğunun geçtiği Beylerbeyini, oradaki aile hayatını, evdeki ve muhitteki ferdlerin zihniyetini anlatmaktadır. Gerek kül, gerek ihtiva ettiği parçalar noktasından, bu bölüm en kıymetli. Zira, pek hakikî bir millî hayat tasviri.

Kari, kitabı bilhassa ikinci faslıdan itibaren canlanmış, heyecanlanmış bulacaktır. Artık aile İstanbula taşınmış: delikanlı da büyüyerek, aşk maceralarına girişmiştir. Gerçi ben, bütün kitaptaki muaşakalar arasında birinci kısımda raslanan çocuk sevişmesini pek hoş buldum. Diğerlerinde, mülga âyan meclisi ve devletçi yeni memuriyet hayatı dekorları arasında, bir erkeğin devre devre muhtelif kadınlara kapıldığı görülüyor: Bir amca kızı (ki, bilâhare zevce haline geliyor); bir fettan dilber (ki, zavall kahramana neler etmiyor); birinci ve ikinci yosmalar (ki, ikincisi, yirmisini bulmamış olmasına rağmen, ellisine yaklaşan müfred mütekellime daktilo oluyor. Yaşlı, sağ erkeğin bu cismen körpe, ruhan fenlenmiş kıza karşı bir taraflı aşkı tasvir ediliyor.)

Romanın üçüncü kısmı, bir dosta yazılmış mektuplar halinde. İşte, zevceye karşı beslenen hürmetle ve sağlam aşkla müvazi olarak, müdüriyet bürosunda cereyan eden daktilo çılgınlığını burada okuyoruz: Karikatür mecmualarında resimlerini gördüğümüz, bir bakıma âfeti cihan, bir bakıma da kırk lira maaş için ne yapacağını şaşırmış zavallı fakir kızların yürekler acısı hali... Gerçi pek iyi tasvir edilmiş; amma, erkeğin psikolojisi birinci plâna alınmış. Kadıncağıza: «Bir de sen anlât bakalım duyduklarını!» denmemiş.. Onun düşünceleri, ancak hareketleri arkasında gizli.

Netice: Ailenin yıkılması, direktörlüğün elden gitmesi, müfred mütekellimin Sirkecide sefil pansiyona düşmesi, meyhanelerde pineklemesi, başvurduğu zevcesinin reddine uğraması. Sefalet.

***

Orhan Seyfi, elbette bundan ahlâkî bir netice çıkarmak istememiştir. Onun gayesi san'at. Hattâ doğramacı mamulâtı tarzında bir tahkiyeye de tenezzül etmemiş: İlk kısmın parçası sonraki vak'alarla tıpatıp kavuşan, bir tek fazla çıkıntısı olmıyan Fransız romancılığının da tesirine düşmemiş. Belki bu yüzden birinci kısımdaki hayat tariflerini son parçaların ve heyeti umumiyenin zarurî aksamından saymıyanlar bulunur. «Eserin mimarisî iyi yapılmamış!» diyenler çıkar. Fakat, hakikî hayat, kul yapısı binalar gibi dört köşeli, hendesî şekilli değildir. Dağlar, dereler gibi münhani hatların terkibidir. Tabiatın tá kendisidir. Adı üstünde: Hakikî hayat! Tasannusúzdur fakat san'atlıdır. Orhan Seyfi, mevziî hususiyetlerile Türkiyenin bir hayat parçacığını ve roman kahramanının «Çocuk adamlığını» anlatmak istemiş; mutad sehli mümteni ifadesile bunda muvaffak olmuş.

(Vâ - Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

Sığınaklar

Umumî sığınak inşasına Üsküdardan başlanıyor

Vilâyet Seferberlik müdürlüğü tarafından, şehrin muhtelif yerlerinde yaptırılacak umumî sığınakların inşasına Üsküdardan başlanmıştır. Evvelce yazdığımız gibi, bu sığınakların inşaatında Üsküdar hapishanesinde bulunan mahkûmlardan geniş mikyasta istifade edilecektir. Vilâyet Seferberlik müdürlüğü ile İstanbul müddeiumumiliği mahkûmların çalışma şartlarile bunlara verilecek yevmiyeleri tesbit etmişlerdir.

Şehrimizde sığınak inşaatı iki aya kadar tamamlanacaktır.

Kandıraya yeniden 40 tezgâh gönderilecek

İktisad Vekâleti, memleketimizin en ziyade keten istihsal edilen Kandıra mıntakasına 80 el dokuma tezgâhı göndermiştir. Şehrimizdeki alâkadarlardan aldığımız malûmata göre, Vekâlet tezgâh adedinin arttırılmasına ve Kandıraya yeniden 40 tezgâh gönderilmesine karar vermiştir. Bu suretle Kandırada küçük mikyasta bir keten sanayii kurulmaktadır.

Buradaki keten ziraati seneden seneye artıyor. Bu sene ekim miktarı 1000 hektarı bulmuştur. Elde edilen mahsulün kalite itibarile düşük olmasına rağmen miktar itibarile çok fazladır. Gerek elyaf ve gerekse keten tohumları dünya piyasalarında en ziyade aranan birer meta haline geldiğinden, bu yıl keten ziraatinin daha ziyade artacağı ümid edilmektedir.

Asker ailelerine yardım

Dahiliye Vekâletine bir rapor gönderiliyor

İstanbul Belediyesi, yardıma muhtaç asker ailelerine yapılacak yardımlara ait sarfiyatı karşılamak üzere halktan toplanacak paranın toplanma şekli hakkında bir talimatname hazırlamıştı. Bu talimatnameye nazaran, şehrimizde nakil vasıtalarile eğlence yerleri duhuliye biletlerine muayyen bir nisbette zamlar yapılacaktı. Belediye, hazırladığı bu talimatı tedkik olunmak üzere Ankaraya göndermişti. Belediyenin hazırladığı bu şekil hükûmet tarafından mahzurlu görülmüş ve bilhassa Münakalât Vekâletinin itirazı üzerine reddolunarak İstanbula iade edilmiştir.

Dahiliye Vekâletinin tesbit edeceği yeni bir şekle kadar asker ailelerine yardım tahsisatı eski şekilde tahsil olunacaktır.

Dahiliye Vekâleti İstanbulda asker ailelerine şimdiye kadar yapılan yardımlar hakkında Belediyeden mufassal bir rapor istemişti. Rapor hazırlanarak Vekâlete gönderilmiştir. Raporda, İstanbula bağlı 16 kazada 20 bin muavenete muhtaç asker ailesi mevcud olduğu bildirilmekte ve bunlara geçen sene yapılan pardım miktarı rakamlara istinaden izah olunmaktadır.

İzmir fuarında İstanbul paviyonu

Burada imar hareketlerini, şehrin güzelliklerini gösteren resim ve eserler maket ve grafikler teşhir edilecek

İzmir enternasyonal fuarı için büyük hazırlıklar devam etmektedir. Fuarın İstanbul mümessili dün vali ve belediye reisi Doktor Lûtfi Kırdarı makamında ziyaret etmiş ve İstanbul belediyesinin fuara iştirâkini temenni etmiştir. Vali Lûtfi Kırdar İstanbul belediyesinin bu yıl İzmir fuarına geniş mikyasta iştirâk edeceğini vadetmiş ve dün alâkadarlara direktifler vermiştir. İstanbul belediyesi fuarda büyük bir paviyon işgal edecek ve İstanbulun imar hareketleri maket ve grafiklerle şehrin tarihî ve turistik güzelliklerini gösteren resim ve eserler teşhir edilecektir.

Öğrendiğimize göre, şimdiye kadar hariçten Almanya, İngiltere, İtalya ve Romanya fuara resmen iştirâk edeceklerini bildirmişlerdir. Bundan başka Macaristan da fuar sahasında müstakil bir paviyon inşa ettirmek için arsa istemiştir. Bu hususta müzakereler cereyan etmektedir.

Fuar komitesi ve İzmir belediyesi ziyaretçilerin bütün ihtiyaçlarını ve bilhassa nakliye vasıtalarile otel işlerini şimdiden halletmiş ve bütün teferrüatı hazırlamıştır.

Şehrimizde fuara iştirâk etmek istiyen sanayiciler ticaret odası ve fuar mümessilliğine müracaat etmeğe başlamışlardır. Sanayicilere her türlü kolaylık gösterilmektedir. Teşhir edilecek maddeleri hususî bir organizasyon vasıtasile burada kendilerinden teslim alınacak ve İzmirde teşhir edildikten sonra gene burada kendilerine teslim edilecektir.

İzmir belediye reisi de İstanbuldaki faaliyeti tedkik etmek üzere önümüzdeki haftalar içinde şehrimize gelecektir. Haber aldığımıza göre fuar komitesi Macaristandan büyük bir sirk getirtmek için teşebbüslere geçmiştir. Bu hususta bir Macar sirki tekliflerini bildirmiştir. Muhabere devam etmektedir.

Kavun, karpuz

Bu sene mahsulün bol olacağı haber veriliyor

Bu seneki kavun ve karpuz mahsulünün bol olacağı alâkadarlardan alınan malûmattan öğrenilmiştir. Şehirdeki satışlarda hiç bir suretle yolsuzluğa meydan vermemek için yaş sebze tarım ve satış kooperatifleri şehrin muhtelif semtlerinde perakende satış yapacak mağazalar tesis edecektir. Bu mağazalardan ilk olarak Taksim, Kadıköy ve Beyazıtta açılacak ve bilâhare lüzum görüldüğü takdirde satış yerleri fazlalaştırılacaktır.

İstihsal mıntakalarından alınan malûmatta mahsulün son yağmurlar sebebile bereketli ve nefîs olduğu anlaşılmaktadır. Fiatların her seneki gibi olacağı söylenmektedir.

Münakalât Vekilinin tetkikleri

Şehrimizde bulunan Münakalât Vekili B. Cevdet Kerim İncedayı tedkiklerine devam etmektedir. Vekil, dün Denizyolları ile Devlet Demiryolları Dokuzuncu işletmeye bağlı bazı müesseseleri gezmiştir. Vekilin bu akşam Trakyaya hareket etmesi kuvvetle muhtemeldir.

İlkokul binaları tatil esnasında tamir edilecek

Belediye, şehir dahilindeki ilkokulların, tatil devresi esnasında tamir edilmesi esasını kabul etmiştir. Çünkü ders senesi esnasında papılacak tamirat, talebenin ders görmesini sekteye uğratmaktadır. Belediye, Maarif müdürlüğünden, tamiri zarurî bulunan ilkokul binalarının bir listesini istemiştir. Bu liste gelir gelmez, Belediye derhal tamirata başlıyacaktır. Bu iş için Belediye bütçesinden on bin lira tahsisat ayrılmıştır.

Ziraat makineleri

İşletme için yeniden 600 bin lira tahsisat ayrıldı

Ankara 2 (Telefonla) Yeni bir Koordinasyon heyeti kararile, ziraat makinalarının işletilmesi için, Ziraat Vekâleti emrine 600 bin lira tahsis edilmiştir. Ziraat makinaları getirmek, ziraat malzemesi satın alıp elde mevcut olanlara ilâve ederek çiftçilere vermek Millî Korunma kanununun hükümleri iktizasındandır. Bu işe evvelâ 2,5 milyon lira ayrılmıştı. Sonra hangar ve depolar inşası için 920 bin lira ayrıldı. Bu teşebbüslerin iyi netice verdiği görülünce 3 milyon lira daha ayrıldı. Bu defa da 600 bin lira tahsis olunmaktadır ki hükûmet umumî istihsali arttırmak için şimdiye kadar 6,5 milyon lira ayırmıştır.

Geçen sene büyük faydası görülen harman makinalarının bu sene daha fazla kullanılacağı anlaşılmaktadır.

Belediye emlâkinin kıymeti 4,5 milyon lira

Dahiliye Vekâleti bundan bir müddet evvel Belediyeye gönderdiği bir tamimle, gayri menkul Belediye emlâkinin kıymetlerinin tesbit olunarak Vekâlete bildirilmesini istemişti. Emlâkin kıymetleri tesbit edilerek Vekâlete bildirilmiştir. Vekâlete gönderilen raporda Belediye emlâkinin kıymeti 4,5 milyon lira olarak tesbit edilmiştir.

İkmale kalan talebe kursları

Kadıköy Halkevinden: Riyaziye, fizik, kimya, edebiyat, tarih, İngilizce, Almanca ve Fransızca orta ve lise ikmal imtihanları kurslarına kaydolmak isteyenlerin iki fotografı ile idare memurluğuna müracaatları.

Kahve tevzii

Bu sabahtan itibaren memurlara tevziat başlıyor

Şehrimizde kahve tevziatına pazartesi günündenberi, evvelce kararlaştırılan şekilde, devam ediliyor. Elde mevcud kahvelerin bir kısmı şimdiye kadar halka tevzi edilmiştir.

Belediye kooperatifi de bu sabahtan itibaren memurlara tevziata başlıyacaktır. Her daire kahve alacak memurların isimlerini tesbit ederek kooperatife bildirmiştir. Her memur ancak 250 gram kahve alabilecektir.

Belediye kooperatifinden kahve alan memurların, ayni zamanda halka tevziat yapan kuru kahvecilerden de kahve almamaları için tedbirler ittihaz edilmiştir. Nahiye müdürleri kuru kahve tevziatına ait numaraları verirken, kahve alacak kimsenin memur olup olmadığını tesbit edecek ve memursa, kahve tevzi kartı vermiyecektir.

Şehrimize tahsis edilen kahvelerin ikinci partisi yarın sabah Mersinden gelecektir. İkinci partinin tevziatı da birinci partide tesbit olunan şekilde yapılacaktır.

Hastanelerin bir senelik yiyecek ve yakacak ihtiyacı

Belediye Sıhhat işleri müdürlüğü, İstanbul Belediye hastanelerinin bir senelik yiyecek, içecek ve yakacak ihtiyaçlarını tesbit etmektedir. Bu iş tamamlandıktan sonra hastanelere bu hususta verilecek tahsisat anlaşılacaktır.

Tevfik Fikret müzesi

Âşiyanın tamir edilmesine başlandı

«Tevfik Fikret» müzesi haline getirilecek olan Âşiyan'ın tamirine başlanmıştır. Tamir işi Belediye İmar müdürlüğü mütehassıslarının nezareti altında yapılmaktadır. Bu hususta icab eden tahsisat Belediye bütçesinden ayrılmıştır.

Diğer taraftan İnkılâp müzesi müdürlüğü, müzeye konulacak Fikrete ait eşya ve eserleri tesbit etmektedir.

Fikretin ailesi bu hayırlı teşebbüse geniş mikyasta müzaheret etmektedir. Merhum şaire ait birçok zatî eşya ve hususî mektuplar, ailesi tarafından hediye edilmiştir. Bunların arasında Fikretin meşhur «Sis» şiirini yazdıktan sonra kendi elile yaptığı bir Boğaz tablosu da vardır. Müze bir aya kadar tamamlanacak ve halka açılacaktır.

Yeni nevi bir Türk tütünü

İnhisarlar idaresinin yeni nevi bir Türk tütünü etrafında yaptığı tedkikler neticelenmiştir. Bu tütünün gerek randıman ve gerek içim itibarile dünyada ön safı işgal edeceği söylenmektedir. İnhisarlar idaresi bu tip tütünün ekimini bu yıl arttırmak için şimdiden tedbirler almağa başlamıştır.

Diğer taraftan önümüzdeki sene tütün mahsulünün gayet iyi olacağı, tütün mıntakalarından gelen haberlerden anlaşılmıştır. Bu seneki istihsal bakımından, Türkiye, Balkanlarda en ileri imevkii tutmuştur.

Basın Birliği umumî kongresi

Türk Basın Birliği Merkez Heyeti Reisliğinden:

Birliğin umumi kongresi 18 temmuz 1941 saat 11 de Ankarada Birlik merkezinde toplanacağından muhterem âzalarının teşrifleri rica olunur.

RUZNAME:

1 — Reislik divanı seçimi,

2 — Merkez Heyeti raporlarının okunması,

3 — Encümenler seçimi,

4 — Raporların müzakeresi,

5 — Seçimler.

Bir çırpıda

Dalından düşen elma

Etrafınıza bakmasını iyi biliyor musunuz? Öyle ise size ne mutlu... Çünkü bu değme kimselere nasip olmayan büyük bir mazhariyettir.

Dün bir ahbabımla konuşurken, lâf arasında tramvay arabalarının sahanlıklarına konulan ve kullanılmış biletleri atmağa mahsus yassı, kahverengi kutuardan bahsediyordum.

Ahbabım hayretle yüzüme baktı:

— Nasıl? dedi, tramvay arabalarının sahanlıklarına kutular mı koymuşlar?..

Halbuki kendisi günde en aşağı dört beş kere tramvaya biner ve daima da sahanlıkta durmak âdetidir. Böyle olduğu halde bahsettiğim kutuların farkında bile değil... Maamafih ben ona şaşmadım. Çünkü bilirim ki bu ahbabım senelerce içinde yaşadığı odasındaki birçok eşyanın rengine, cinsine ve nelerden yapıldığına da pek dikkat etmemiştir. Meselâ on sekiz senedenberi salonunda yağlı boya bir kadın portresi asılı durur. Resimdeki kadının gözleri mavidir. Halbuki daha geçen gün o bu gözlerin sarı olduğunu iddia ediyordu.

Dikkat etmek, etrafa bakmasını, görmesin bilmek!.. Ne mühim şey!.. Bazan ufacık bir dikkat kâinat mikyasında ne muazzam keşiflere yol açmıştır.

Eğer Newton bahçesinde dolaşırken bir ağacın dalından yere düşen elmaya dikkat etmemiş ve bunun üzerinde düşünmemiş olsaydı belki de umumî cazibe kanunları pek geç keşfedilecekti. Bir ağacın dalından bir elmanın düşmesi!... Ne ehemmiyetsiz, ne üzerine düşülmiyecek, dikkate ne kadar lâyık olmayan miniminî bir hâdise değil mi? Halbuki bir de bunun doğurduğu hâdiseye bakınız. Yalnız dünyaya değil, bütün kâinata hâkim umumî bir kanun... Ve tabiî sonra da buna istinaden yapılan binlerce keşif!.. Bütün bunlara sebep olan bir elmanın düşüşü!.. Yeryüzü kurulalıdanberi dallardan milyarlarca elma düşmüş değil mi? Ben kendi hesabıma bahçede dolaşırken önüme bir tane değil, beş yüz tane elma düşse, belki bunlardan birini alıp yemeyi düşünürüm, fakat oturup da şu küçücük hâdiseden büyük kanunlar çıkarmayı aklımdan bile geçirmem.

Bunun etrafında daha pek çok misaller bulabiliriz. Eğer Arşimed hamamda yıkanırkla etrafına karşı biraz daha dikkatsiz davranmış olsaydı meşhur «Arşimed kanunu» nu bulabilir mi idi?

Bütün insanların rahatlarına, saadetlerine hizmet eden en büyük keşifler, kâinat kanunları gibi en büyük hakikatler etrafımızdaki pek ehemmiyetsiz gibi görünen hâdiselere karşı dikkatli ve uyanık olmamızlardan doğmuştur.

Bazan minimini bir dikkat insanı nelere ulaştırıyor!.. Fakat biz etrafımıza bakarken dalından düşen elmayı hiç aklımıza getirmiyoruz.

Hikmet Feridun Es

Hatay Ziraat bankasının alacakları

Ankara 2 (Telefonla) — Hatay mahalli Ziraat bankasının tasfiyesinde ipotekli ve müteselsil kefaletli ziraî alacakların taksitlendirilmesine dair kanun lâyihası İktisad encümeninde görüşülerek umumî heyete sevkolunmuştur.

Esaslarını evvelce yazdığımız bu lâyiha ile, bu kabil alacaklar Ziraat bankasına devredilmekte ve faiz bedeli yüzde 3 e indirilerek 15 sene müddetle taksitlere bağlanmaktadır.

B. Ali Rıza Göksu

Ankara 2 (Telefonla) — Devlet Şûrası birinci sınıf müddeiumumilerinden B. Ali Rıza Göksu İktisad Vekâleti Teftiş heyeti reisliğinde açık bulunan birinci sınıf müfettişliğe tayin olunmuştur.

Bay Amcaya göre ...

— Kahve dağıtmak için daha pratik bir usul bulunmalıydı bay Amca...

... Bu, kapı kapı dolaşıp şehrin aile adedini yazmak...

... Onlara vesikalar dağıtıp...

... Kahve almağa davet etmek, hem masraflı...

... Hem yorucu bir iştir sanırım!...

B. A. — Öyle amma kahvenin tadı da yorgunluktan sonra anlaşılır!...

Gördüklerim, duyduklarım

Yirmi yıl süren sevda

Tamamiyle hakikat olan aşağıda okuyacağınız hikâyeyi, kahramanının ağzından aynen not ettim:

«Umumî harbin ferdası; mütareke seneleri; sonbahar. Büyükadada Hristos'ta oturuyorum. Gayet şık zamanım. Arkamda Beyoğlunun en yüksek terzisinin diktiği kabuk gibi elbise; kolumda ipek astarlı gri pardösü; elimde «Lamartine'in Nouvelles Méditations poétique» i; cebimde yazdığım eserin müsveddeleri...

İskelede gişeden bilet alırken hiç bilmediğim, gayet keskin bir levanta kokusu etrafa yayıldı; bendeki (Flörami) yi bastırıyor. Başımı çevirdim:

Bir huri. Dalyan gibi; hele bir yeşil gözleri vardı ki tıpkı güneş Heybelinin arkasından batarken çamların mavi sulara aksi ile imtizaç eden yeşilliğinde. Bir gülüşü vardı yarabbi, gülerken o zümrüt gözleri parlıyor, dolgun dudakları hafifçe büklüyor.

Blö dö Saks ipek çarşaf giymişti. Tanrının yarattığı beyazlıklar içinde ben böyle zambak rengi ten görmedim.

Yanında yakışıklı bir delikanlı, delikanlının omuzunda beş altı yaşında, sarışın, papağan gibi bir kız.

Kamaraya girdiler. Yüzünü bir daha görmek için koridor pençeresinden kamaraya baktım; içim yanarak çekildim, salona oturdum. Yerimde duramıyor, kalkıp kalkıp dolaşıyorum; sanki kamarayı tavaf ediyorum.

Köprüye çıktık. Kalabalıkta kayboldular. Ben de işime gittim amma aklım, fikrim hep o kadında.

İki sene sonra. Gene Ada'da bir sonbahar sabahı. Yapraklar dökülüyor; Kartal tepelerniden doğan güneşin altın ışıkları çamlara serpilerek göklerin maviliklerine dağılıyor. Hristos'daki evimden gene iskeleye iniyordum. Yokuş yukarı çıkan iki genç kızın arasında bir kadın. Çehresi soluk, kaşları melâl içinde; bütün körpeliklerine rağmen kızların hiçbiri gözüme çarpmıyor. O saz benzili kadın o kadar füsunlu ve çekici ki...

Kimler bunlar? Nereye gidiyorlar?.. Evime bitişik köşkün bahçe kapısından içeri girdiler. O köşk yeni tutulmuştu. Demek tutanlar bunlarmış. Hoşuma gitti. O gün İstanbula geçmiyeceğim için iskeleden çarçabuk döndüm.

Saz benizli kadın bahçedeydi. Dikkatle baktım. İki sene evvel vapur kamarasının dışından tavaf ettiğim yeşil gözlü, zambak tenli değil mi?

Rum hizmetçisi perde asmak için merdiven, çekiç istemeğe gelmişmiş. Hanımın çocuk düşürdüğünü, büyük tehlikeler atlatıp uzun zaman hasta yattığını, havatebdiline getirdiklerini söylemiş.

O, bütün gün bahçede hamağında, ben de yakınında, şezlongumda; elimde kitap, gözlerim onda. (Senin için ölüyorum) diyeceğim, bir türlü diyemiyorum. Çekinme, cesaretsizlik.

O vakte kadar içki içmiş adam değildim. Ona serbesçe ilânı aşk etmek için ömrümde ilk defa tiksine tiksine ağzıma rakıyı koydum. (Bir kadeh mey kişinin âr ve hicabın götürür) diye.

İki kadeh beni tuttu. Başım dönüyor, bacaklarım sendeliyor. Fenalaştım, hüngür hüngür ağlıyorum.

Karım şaşırdı:

— Kim içirdi? diye soruyor. Ancak:

— (Maden'deki Mihal'da, hatırını kıramıyacağım bir ahbap!) diyebiliyorum.

Daha da yeni evliyiz; bir senelik karı kocayız. Karım 18 yaşında ve pırlanta gibiydi. Ben 35 imdeydim. Yeşil gözlü de 27, 28 yaşında kadardı.

Tanışmağa, konuşmağa vesile olsun diye karımla, safageldinize gittik. Başında bürümcük başörtüsü, alnında kumral kâkülleri, arkasında ipekli maşlah... Ne nazik nazik karşılayış, ne edalı edalı görüşüş. Vallahi bir içim suydu o zaman.

Büsbütün âşık oldum. Baktıkça yanıyorum, öleceğim; kendimi kaybetmek raddelerindeyim.

Evden çıkarken elini sıkmak saadetini benden esirgedi, o pamuk gibi kumruları vermedi; içimi daha yaktı. Hepsinin farkındaydı. Çılgınca sevgimi zaten çoktan anlamıştı.

Kocasının yüzünü gören yok. Umumî harpte büyüklerden biriyle ortaklaşa iş yapmış, mühim bir parti vurmuş. Kumara düşkünmüş. Boyuna Adada, Zeki paşanın köşkündeki klüpte; oyun oynanan evlerde.

Bizler de gece gündüz bir arada. Yarım kadehçik rakı atıyorum; (artık bu sefer kalbimi, iztırablarımı dökeceğim) diyorum, gen ecüret edemiyorum.

Bir gün (hurma tatlısını çok severim) dedi. Ertesi sabah İstanbula koşup Eminönündeki Şamlı'dan en nefisini getirdim. Bir akşam da Hristos'ta Sotiri Fosvoka'nın çok cazip manzaralı bağına davet ettim.

Bizimki hâlâ işin farkında değil. Ud çalıyor, şarkı okuyor; öbürü ise araya hiç karışmıyor. Yarım ağız (sesimyok) demesinden naz ettiği belli.

Bir gün de gene hep beraber Ayanikolaya gitik. O zaman orada gazino var. Arkamızda çamlar; önümüzde deniz, pembe ufuklar, Sadef adası. Onunla yanyana oturuyoruz. (Ah yalnız kalsak, bir elciğini bir kerecik öpsem, kâfi) diyorum.

Ardından bizim evde bir ziyafet verdim. Aramızda keman çalan da vardı. İçtim içtim; ona da içirdim. Şarkı söylemeğe başladı:

Sevdi gönlüm ey melek sima seni
Kaç gün oldu görmedim zira seni

Billûr sesi beni deli etti. Gene hüngür hüngü ağlıyorum. Handiyse:

— Bunu benim tarafımdan kendine mi söylüyorsun? diye bağıracağım.

Sazlar çalınırken odama kaçtım; yatağın yastıklarına başımı sokup kıvrandım:

— Tanrım, sen Havva kızlarından böyle melekler de mi yaratırsın?

Yanımızdaki köşkten çıkıp Cami mahllesine taşındılar. Ben de derhal bitişiklerindeki evi tuttum. Bir bahçeden girip çıkar, ekseriya yapayalnız karşılaşırdık. Beni görür görmez kızına seslenir, köskös yürüyüşüme gülümserdi.

Bir akşam onlarda yangın çıktı. Sobanın kurumları tutuşmuş.

O evden de çıktılar; İstanbula naklettiler. Cennet gibi ada bana zindan oldu.

Yüzünü kaç sene görmedim, fakat o uzaktamı ki?.. Kalbimde..

Babası öldü, cenazesine yetiştim. Kız kardeşleri evlendi, düğünlerinde bulundum. Onu görmek nasip olamadı. Annesinin mevlûdunda, kadınlar tarafında, gözlüklü biri hıçkırıyor... Hayret!.. Gözlük takacak kadar ihtiyarlamış mı?

Çocukluğumda okuduğum rüşdiyenin karşısındaki camiden şaşkın ve üzgün halde kaçıyorum..

Fakat onunla teması tamamiyle kaybetmiş de değildim. Erkek kardeşi arasıra gelir, paraca yardım ederdim.

Bir gün Köprüde raslayışımda dedi ki:

— Biz şimdi Fındıklıdayız, buyursanız a...

Ablasından da bahis: Beraber oturuyormuş; kocasiyle dargınmış; gece gündüz kumarı, arttıkça artan titizliği, bunca cefası yetmiyormuş gibi rum hizmetçiye bile tenezzül etmiş... Ablası diyormuş ki:

— ★ bey bu kadar aziz dostumuzdu, kızımı öz evlâdı gibi severdi. O lâflarının hiç aslı yokmuş, pek vefasızmış meğerse...

Dünyalar benim oldu. Hemen Fındıklıya seğirttim. Ne derece samimî ve candan istikbal. İki saatten fazla oturduğum halde bir türlü salıvermiyorlar.

Israrlar bilhassa onda:

— Ne oldunuz, daha pek erken... Direk postaya vaktiniz çok. Kuzum, son vapurla gidiveriniz...

Masayı kurdular; etrafına geçtik. Gelsin rakı, gelsin ud, şarkı. O çok içiyor, ben de adamakıllı idmanlanmış, geri kalmıyordum.

Son vapur yerine varmıştı bile. Özür diliyorlardı:

— Burada yatınız, başımızda yeriniz var, fakat dedikodu olur. Rica ederiz af buyurun!..

O geceyi Tepebaşındaki otellerin birinde, mest, memnun, yakında belirecek saadetimin tatlı hulyalariyle geçirdim.

Artık sık sık beraberdik. Gezme, saz, eğlence. Onları mütemadiyen İstanbulun dört bucağındaki seyirlere, seyranlara götürüyordum: Büyükdere, Sular, Bendler, Çubuklu gazinosu, Bebek bahçesi, Çamlıcalar, Flurya...

Bir gün de Kâğıdhane âlemi yaptık. Otomobillerden inip dere kenarında, ağaçlar altında içtik; yemekler pişirip yedik; sandallarda kürek çektik. Dönüşte Tepedeki «Gülistan» birahanesinde kanunî Sekânikli Mustafanın incesazını dinledik.

Ahmed Rasim merhum da oradaydı. Saz hep onun şarkılarını çaldı.

Yakamdaki kırmızı karanfili çıkarıp rahmetliye yolladım. Arif, zarif üstad karanfilin ateş renginden ateş gibi yandığımı anlamaz mı hiç?

Bir kenarda gene çakıştırırken, sevgilim üç kelime ile hayatıma hayat kattı:

— Nereye istersen geleceğim!..

Ona cep harçlığı olarak muayyen bir para veriyordum. Gene sazlı, sözlü bir mecliste rakı içiyoruz:

— Siz her şeyden fazla parayı seversiniz demez mi?

Beynimden vurulmuşa döndüm. Kaç aydır durmadan keseyi boşaltan, müreffeh yaşayacak bir vaziyette iken gırlağına kadar borca giren kim?

Derhal cüzdanımdan bir yüz liralık çıkarıp attım:

— Lûtfen şunu bozdurtun!..

Dışarı fırladım. Peşimde, pişman:

— Ne oldunuz, lâtife etmiştim!..

Bozdurulup getirilenin yarısını uzattım:

— Buyurun! Biz gönül severiz, para sevmeyiz!

Mahcubiyetten yüzüme bakamıyor. Her şeyden ziyade parayı seven asıl oydu. İhanetine de şüphem yoktu. Teptim, çıktım; bir daha semtine uğramadım.

Geçenlerde uzaktan gördüm. Aman yarabbi ne kadar göçmüş, değişmiş. Hep hasta ve devamlı tedavideymiş.

Bundan sonra hangi hüsnünün metaını satacak? Allaha şükür ben daha ezilmedim, dipdiriyim. Paraya tapmayan bir güzel bulacağım, onu paraya garkedeceğim...

Halbuki kafayı dumanlayınca yeşil gözlünün adı gene dilinden düşmez, gözlerinden yaşlar akar, (ah, of) lar çekerek inlerdi. 20 yıldır ve hâlâ sevdalı.

Çok geçmeden zavallı adam gürledi, gitti.

Sermed Muhtar Alus

Millî Piyango

Eskişehirde çekiliyor

Büyük İkramiye

(40.000)

LİRADIR

(40.000) lira ile neler yapılmaz. 40.000 lira ile bütün istikbalinizi, refahınızı ve saadetinizi temin edebilirsiniz.

Millî Piyango 7 temmuzda Eskişehirde çekiliyor... Bu sefer ikramiyeler hem zengin hem mütenevvidir. (10.000) liralık ikramiyeler dört tanedir. 8 tane (5.000) liralık, 60 tane (2.000) liralık ve tam 120 tane (1.000) liralık ikramiye vardır.

500 liralık ikramiyelerin mikdarı bu sefer 90 dan 150 ye çıkarılmıştır.

Büyük, küçük bir çok ikramiye katar olmuş Eskişehirde sizi bekliyor. Bir biletle bu katara iştirak ediniz.

BULMACAMIZ

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Parmak ucunda bulunur - Bir Peygamber.
2 — Tersi yatağa girme zamanıdır.
3 — Duvar saatinin pandülü - Mükemmel.
4 — Boksta mağlûp olan.
5 — Tersi vasatînin başı - Elemli.
6 — Tasmim ile.
7 — Olmaktan emir - Son.
8 — Bir nevi matbaa harfi.
9 — Alafranga et suçuğu - Tersi moderndir.
10 — Eşraf - Bir erkek ismi.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Patates, Ya, 2 — Arayagiren, 3 — Tadileden, 4 — Ayin, Arn, 5 — Tal, Değil, 6 — Egeadaları, 7 — Siderler, 8 — Rengarenk, 9 — Yen, İr. Nce, 10 — An, Alırken.

Karamürselde

Bu yıl meyva ve sebze bol ve ucuzdur

Karamürsel 2 (Akşam) — Bu yıl meyva ve sebze bol ve ucuzdur. Civara ve İstanbula her gün motörlerle kamyon ve arabalarla sevkiyat yapılmaktadır. Zeytin ipek kozası tütün ve zeytinyağı her yıldan daha bereketlidir. Alış veriş hararetlidir. Talep çoktur. Civar köylerden her gün piyasamıza mallar gelmekte, derhal sevkedilmektedir. Cumartesi günleri şehrimizde kurulan pazara çok mal gelmekte, hararetli satışlar yapılmaktadır.

Kaymakamlık ve Nafia ve Belediye işbirliği yaparak kazanın umranı için hızla çalışıyorlar. Yollar açılmış, köprüler yapılmaktadır. Kamyon ve otobüsle nakliyat muntazaman yapılıyor. 942 senesinde yapılacak işler tasarlanmıştır.

Memnuniyetle haber aldığımıza göre Denizyolları vapur seferlerine başlamıştır. Salı ve perşembe günleri İstanbuldan, çarşamba ve cuma günleri de İzmitten kalkacak olan vapurlar iskelemize yanaşacaklardır. Ülgen ve Seyyar adındaki vapurlar İzmit, Karamürsel hattına tahsis edilmiştir. Halk bundan çok sevinmiştir.

Avrupa hattındaki köprülerin tamiri

Edirne (Akşam) — Avrupa hattı üzerindeki köprülerin tamiri etrafında etüdlerde bulunmak üzere Devlet Demiryollarından iki mühendis bugün şehrimize gelmişlerdir.

Günlük Borsa

ESHAM ve TAHVİLÂT - KAMBİYO ve NUKUD FİATLERİ
2 Temmuz 1941

DEVLET BORÇLARI

	L. K.
% 7,5 933 Türk borcu I II III	20.15
» » 1938 İkramiyeli	19.40
» » 1933 İkramiyeli Erganî	19.90
» 7 1934 Sivas-Erzurum 1	20.15
» » 1934 Sivas-Erzurum 2-7	20.25
» 2 1932 Hazine bonoları	55.50
» » 1935 Hazine bonoları	16.50
» » 1938 Hazine bonoları	26.25
A. Demiryolu tahvili I - II	45.50
A. Demiryolları tahvili III	44.25
A. Demiryolu mümessil senet kupon kesik	39.25
Haydarpaşa limanı	47.50
H. limanı mümessil senedi kupon kesik	41.25

HİSSE SENETLERİ

T C Merkez bankası	127.—
T. İş bankası nama muharrer	11,10
T. İş bankası (hamile ait)	11.30
T. İş bankası mümessil his.	130.—
A. Demiryolları şirketi (% 60)	25.75
A. Demiryolları şirketi (% 100	41.—
Eskihisar çimento şirketi	3.35
Şirketi Hayriye	26.—
Şirketi Hayriye temettü	21.—

ECNEBİ TAHVİLLERİ

Kredi Fonsiye 1903	96.—
» » 1911	91.—
» » Amorti	60.—
» » Kupon	1.—

NUKUT

Türk altını	25.05
Külçe altın bir gramı	3.14
Osmanlı bankası (banknot)	2.60

RADYO

Bugünkü program

Öğle ve akşam

12,30	Program
12,33	Saz eserleri
12,45	Ajans H.
13,00	Hafif türküler
13,15	Karışık program P.
18,03	Caz orkestrası
18,30	Memleket postası
18,40	Piyasa şarkıları
19,00	Derdleşme saati
19,15	Caz orkestrası
19,30	Ajans H.
19,45	Yurttan sesler
20,15	Radyo gazetesi
20,45	Fasıl heyet
21,00	Ziraat takvimi ve toprak mahsulleri borsası
21,10	Fasıl heyet
21,25	Konuşma
21,40	Senfoni orkestrası
22,30	Ajans ve para borsası
22,45	Dans müziği (Pl.)

★

4 Temmuz
Cuma sabahı

7,30	Program
7,33	Hafif program Pl
7,45	Ajans H.
8,00	Hafif program Pl
8,30	Evin saati.

MEVLÛT

MÜHENDİS ATA KAYADELEN İÇİN

Kırk gün evvel Hakkın rahmetine kavuşan yüksek mühendis ve müteahhid Ata Kayadelenin ruhuna ithaf edilmek üzere 4 temmuz yarınki cuma günü cuma namazını müteakip Enderunlu Hafız Yaşar tarafından Caddebostanında Erenköy tramvay durağındaki Galibpaşa camii şerifinde mevlûdü nebevi okunacaktır. Merhumu tanıyan ve sevenlerle arzu edenlerin teşrifleri rica olunur.

Trakyada tarihî eserler

Meşhur (Kırım Giray)ların mezarları

Saray kazasında Giray mezarlarından kıymetli bir taş. İsmail kalesinde 73 gün düşmana karşı müdafaadan sonra şehid düşen 23 yaşında genç bir Giray zadenin hatırasına dikilen şehid taşı

Trakyanın Vize havalisine yakın Saray kazasında Kanunînin vezirlerinden Ayaz paşanın — Hicrî 934 tarihinde inşa edilen — bir camisi vardır. Koca Sinanın ustalarından mimar Kemaleddin ile mimar Acem Alinin sanat çeşnisini andıran bu cami, tek kubbe esasında sert taşlarla işlenmiş ve mimarî tipi itibariyle çok mükemmel bir şaheserdir.

Caminin dış avlusunu teşkil eden hadiresi içerisinde Kırım hanlarından Selim Giray ve Murad Giray ailelerine mahsus mezarlar bulunmaktadır.

Tarihde; 3 buçuk asır süren köklü bir varlıktan sonra nihayet Birinci Sultan Hamidin bozuk bir devri içinde Kırım, Türk ülkesinden hazin bir surette ayrılmıştır. Eski büyük Türk hakanlarından Cengiz Temoçin neslinin öz asîl evlâtları Kırımdan Rumeliye hicret ederek gene ayni ırkın bu kardeş topraklarında elyevm en kıymetli bir unsur olarak yaşıyorlar.

Kırımın akıncı Cengâver Türkleri başbuğlariyle birlikte Rumelide vuku bulan birçok eski büyük savaşlara iştirâk etmiş ve daima zafer ufuklarında şahlanarak bütün düşmanlarını sindirip ezmişlerdi.

«Akgirman, Prut, Buğdan, Belgrat, Muhaç» zaferlerinde düşman saflarını yarma suretiyle ilk kahir savletini gösteren Kırımın atlı Türk öncüleri idi.

Türk padişahları, büyük zaferler temin eden ve Kırım hanedanından olan başbuğlara mükâfat olarak altın kabaralı zırh, altın savatlı hançerler, mücevherli üsküf ve sorguçlar hediye ederlerdi.

Bunu tasvir eden bir kaside-de:

Elinde hançeri nusret, belinde tîği cihat
Demet, demet edip â'dayi re'si şimşiri

Saray kazasında Ayaz paşa camisinin mihrap cihetine tesadüf eden avlusu içerisindeki Kırım Girayların mezarlarından:

1 — Avcı Sultan Mehmedden 3 üncü Sultan Ahmede kadar 5 padişah devri yaşamış ve 4 defa Kırım hanlığı yapmış meşhur Hacı Selim Giray hanın oğlu 2 nci Devlet Girayın mezarı mevcuttur.

2 nci Devlet Giray, Baltacı Mehmed paşanın serdarlığı zamanında Deli Petro ordularını (Prut su) yu civarında baskın ederek darmadağın bir surette mağlûp etmişti. Kırımda babası Hacı Selim Girayın veliahtlığında bulunduğu zaman birçok fedakârlıklarından dolayı padişah tarafından yalnız şahsına mahsus olmak üzere gönderilen Osmanlı vüzerasının giydikleri altın sırma işlemeli samur kürk ve sorguç ilk defa Devlet Giraya verilmişti.

2 — üncü Selim Girayın ve Murad Girayın aile mezarları ile en çok Besarabya harplerinde ve İsmail kalesinde döğüşen genç oğullarının şehid hatıraları namına dikilmiş kitabe taşları vardır.

Bugün Trakyanın her köşesinde bilhassa Saray, Vize, Büyük ve Küçük Manikalarda, Kırklareli, Edirne, Babaeski, Çorlu, Çatalca ve Silivriye kadar her yerde tevliyetleri büyük erkek evlâda ve muhtacin nafakalarına meşrut Giraylara ait araziler, değirmenler bulunduğu söyleniyor.

Çatalcada Büyük Çekmece gölünün bir ayağı ile birleşen Karasu deresi, Subaşı ve Çiftlik köyleri vaktile Girayların arazisi idi.

Elyevm Edirnede taşsız, nişanesiz dümdüz bir saha halinde kalmış olan meşhur «Tatariler mezarlığı» eski Giray nesillerinin gömülen ölülerine mahsustu.

Saray kazasına; Ayazpaşa camisinin keşfi vesilesiyle gittiğim zaman bu değerli sanat eserinin (93 istilâsında) sedef kakmalı musannâ kapılarının ve pençere kanatlarile antika halılarının aşırılarak zayi olmasına karşı büyük teessür duyan kalbimde, cami hadiresindeki tarihî Giray mezarlarının hurduhaş şekildeki perişanlığına derin bir sızı hasıl olmuştu.

Trakya umumî müfettişliği Ayazpaşa camisinin derhal tam keşfi ile beraber ayrıca Saray kazası belediyesine cami avlusunda Giray ailesine mahsus bir köşe olarak bu kıymetli mezarların tanzim ve tertibi için emir vermişti.

Girayların mezarları hakkında daima tarihimizi yaşatarak güldüren yüksek tarih kurumundan da ricalarla büyük himmetler dilemekteyiz.

Edirne: Yüksek mimar
Kemal Altan

Trakyada mahsul bol

Hasad işleri için hazırlık yapılıyor

Çorlu (Akşam) — Umumî ziraat müşaviri B. Şevket Arı Trakyada ziraat işlerini tetkik etmektedir. Bu arada Çorluya da uğramıştır. B. Şevket Arı, bu sene mahsulü bol ve bereketli olan Trakyada halk işlerinde çalıştırılmak üzere Çanakkale, Edirne, Kırklareli, ve Tekirdağ vilâyetleri emrine (141) orak makinesi (15) tane harman makinesi ve bir tane de biçer döver makine verileceğini, merkezi Çorlu olmak üzere ziraat kombineleri teşkilâtı kurulacağını, Trakyanın bazı mıntakalarında görülmüş olan çekirgenin süratle imhasına çalışıldığını söylemiştir.

Evvelce yalnız buğday, arpa ve yulaf satın alan toprak mahsulleri ofisi Çorlu şubesi bir müddettir, bakliyata mensup maddeleri de tüccarın almıyacağı bir değerle mübayaa etmekte, çiftçinin kazanmasını temin eylemektedir.

Trakyada koza satışları

Edirne (Akşam) — Koza satışları devam etmektedir. Bugün koza fiatlarında yeniden küçük bir terakki hasıl olmuştur. Koza 180 kuruşa kadar satılmıştır.

Sıvasta bir cinayet

Karısını öldürdü, karısının âşığını yaraladı

Sivas (Akşam) — Sivasta, posta ve telgraf binası önünde bir cinayet işlenmiştir. Fail Sabri adında biridir. Sabri evlidir, 6 çocuğu vardır. Salı gecesi karısı Saliha ile birlikte parkta gezdikten sonra eve dönerken posta ve telgraf binası önünde bacanağının oğluna raslıyarak konuşmaya başlamıştır. Bu esnada karısı Saliha arkada kalmıştır.

Sabri konuşurken bir aralık karısının: «Dur ne yapıyorsun!» diye bağırdığını işitmiştir. Başını çevirince amcasının oğlu Halilin karısı Salihayı bileğinden tutarak sürüklemek istediğini görmüştür. Sabri, Sivasta bulunmadığı sırada Halil ile karısının bazı münasebetlerde bulunduklarını işitmişti. Bu manzarayı görünce silâhını çekerek ateş etmiştir. Saliha derhal ölmüş, Halil yaralanarak hastaneye kaldırılmıştır.

Sabri iptida kaçmışsa da, yakalanacağını anlıyarak, 24 saat sonra gelip teslim olmuştur.

Yer değiştirecek kiracılara tavsiye!

Akşam'ın KÜÇÜK İLÂNLARI'nı dikkatle okursanız kendinize en elverişli yurdu yorulmadan bulabilirsiniz.

Dev Aynası

Sinema

Halk Partisinin güzel bir kararı var:

Seyyar bir sinema teşkil edip köylerde terbiyevî, faydalı filimler gösterilecekmiş.

Sinemanın insanlar üzerinde yaptığı tesirlerin ne kadar büyük olduğu şehirlerde görüldüğü için köylerin de bu medenî nimetten istifade edeceklerine şüphe yoktur.

Ancak köyler kadar şehirlerin de böyle terbiyevî ve istifadeli filimlere olan ihtiyaçlarını unutmamak lâzımdır.

Teneke

Belediye Ahırkapıdaki teneke mahalleleri istimlâk edip yerlerini — tabiî — yeşil saha yapacakmış. Bu mahallelerden çıkacak tenekeler öyle sanıyoruz ki bir teneke buhranını önliyecek mikdardadır.

Bize kalırsa; zamanın bu oldukça kıymetli madeni şuraya buraya harcanmamalı, müzayede ile satışa çıkarılmalıdır.

Her gün gazete sütunlarını süsleyen ve yüzleri teneke ile kaplanmağa lâyık bunca muhtekir varken böyle bir satış hem alıcı, hem satıcı için bulunmaz fırsattır!..

Tarziye

Muharrir arkadaşımız Nadir Nadi geçenlerde Türk - Alman dostluk muahedesine dair yazdığı bir başmakalede matbuatı ve muharrirleri bir kalem darbesiyle hakikî Türk - gayri Türk diye ikiye bölmüştü!.. Bu imalı yazıdan ilk gocunan üstad Hüseyin Cahid Yalçın oldu ve evvelki gün yazdığı bir başmakalede Nadir Nadiden tarziye istedi.

Genç başmuharrir, istenen bir kelimelik cevap yerine — gençlik şayretiyle — tam yüz yetmiş dört kelimelik bir cevap vererek meselenin bir süitefehhümden ibaret olduğunu tasrih etti. Bu cevap Hüseyin Cahidi ne derece tatmin etti bilmiyoruz amma bu kadar uzun tavzih yeni bir süitefehhüme yol açacağa benziyor. Korkarız ki genç başmuharrir, gazetesinde, bir tarziye köşesi açmağa mecbur olacak!..

Keşke Hüseyin Cahidin istediği gibi yalnız «evet veya hayır!» diye cevap verseydi.

DÜNYADA NELER OLDU? NELER OLUYOR

Garip bir muhakeme usulü

Garbî Afrikada Kamerun ve Nijerya müstemlekelerinde, davacı iki taraftan hangisinin doğruyu söylediğini meydana çıkarmak için gayet basit bir usul kullanılmaktadır. Bu usulde davacı iki tarafın da, civarda kâin olup korkunç ve yırtıcı timsahlarla dolu olan bataklığa girerek yüzmeleridir. Yerlilerin kanaatine göre haksız davacı timsahlar tarafından parçalanmakta, bu müthiş canavarlar tarafından parçalanmaksızın öbür sahile sağ ve salim geçebilen davacı da hakh telâkki edilmektedir.

Avrupalı müstemleke devletlerinin bütün gayret ve memnuiyetlerine rağmen Kamerunda ve Nijeryada yerli mahkemeler mevcuddur. Bu mahkemelere riyaset edenler, kabilelere riyaset eden sihirbazlardır.

Bu yerli mahkemeler, davacı iki tarafa yemin yerine bu tehlikeli bataklıkta yüzmeyi teklif ediyorlar. Bataklığa girmekte tereddüd eden taraf, haksız addolunur ve diğer tarafın artık iddiasını isbat etmek için bu tehlikeli bataklıkta yüzmesine lüzum kalmaz.

Kadınların cenneti

Cenubu şarkî Afrikada Zengibara tabi Oregos adası kadınların cenneti sayılır. Bu adada yaşayan kadınlar, çocuklarını emzirmekten başka bir iş görmezler. Erkekler, daha küçük yaşta iken çocuk salıncağını sallamasını, çocuk uyutmasını, yemek pişirmesini ve bütün ev işlerini görmeği öğrenirler.

Bu adada tarlalarda kadın hiç kullanılmaz, haftada bir defa erkekler çamaşır yıkarlar, erkekler bütün işleri görürlerken kadınlar, bahçelerde, mesirelerde dolaşmakla, sahilde balık avlamakla vakit geçirirler. Fakat bu rahata mukabil ada kadınlarının kocalarına karşı mutlak bir itaat göstermeleri lâzımdır. Erkekler, en ehemmiyetsiz bir sebepten dolayı, karılarını evlerinden kovabilirler.

Sekiz yaşında papaz olmuş!

Dünyanın en küçük, genç papazı Çarls Cens 11 yaşına basmıştır ve Amerikadadır. Bu çocuk papaz 8 yaşından itibaren papazlık etmeğe başlamış ve 8 yaşında iken ilk defa olarak 23 yaşında Klifton Brankam ile Florans namında iki gencin nikâhlarını kıymıştır. Hükûmet, bu nikâhı tanımıştır.

Meclisin dünkü içtimaında kabul edilen kanunlar

Dahiliye Vekili, B. Refik İncenin sual takririne cevap verdi

Haliç vapurlarının işletme inhisarı, Belediye memurlarının tekaüd sandığı hakkındaki lâyihalar da kabul edildi

Ankara 2 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugünkü toplantısında asker ailelerine yardım hakkındaki sual takrirlerine Dahiliye Vekili tarafından cevap verilmiş ve Budapeşte panayırına iştirâk masrafı olarak 15 bin liranın Türk - Macar kliringinden tesviyesi hakkındaki lâyihanın ikinci müzakeresi yapılmış ve kabul edilmiştir.

Haliç vapurları işletme inhisarına ait kanun lâyihası ve haricten satın alınan buharlı ve motörlü gemilerle memlekette yapılan mümasilleri için getirilecek eşyanın gümrük resminden muafiyeti hakkındaki hükümlerin meriyet müddetinin temdidine ve Belediyelerle buniara bağlı müesseseler ve Belediyeler bankası memurları Tekaüd sandığı teşkiline ait kanun lâyihalarını müstaceliyet kararile müzakere ve kabul etmiştir.

Meclis gene bugün Maliye Vekilinin talebi üzerine Uzunköprü-Svilengrad arasında Türk toprağı haricindeki demiryolu kısımlarının işletilmesi hakkındaki kanun lâyihasının muhtelit bir encümende tedkikini tasvip eylemiş ve çifçi mallarının korunması hakkındaki kanun lâyihasını kabul etmiştir.

Dahiliye Vekili, B. Refik İncenin sual takririne cevap verdi

Ankara 2 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisinin bugünkü toplantısında Dahiliye Vekili Faik Öztrak, asker ailelerine yardım hakkında Refik İnce (Manisa) tarafından verilmiş olan sual takririne cevap vermiştir.

Refik İnce, bu sual takririnde İstanbul Belediyesinin asker ailelerine yardım için nakil vasıtalarile sinema ve tiyatro ücretlerine yapmak istediği zammın mahiyeti itibarile Teşkilâtı esasiye kanunu ile 1111 numaralı kanuna mugayir olduğunu işaret eylemekte ve Dahiliye Vekâletinin bu hareketi nasıl telâkki eylediğini sormakta idi.

Dahiliye Vekili Faik Öztrak buna karşı verdiği cevapta, Vekâletin bu meselenin esası hakkındaki noktai nazarının, takrir sahibinin noktai nazarına tevafuk etmediğini ve teşkilâtı esasiye kanunile 1111 numaralı kanunla tezad teşkil eylemediğini anlattıktan sonra ezcümle demiştir ki:

«Asker ailelerine yardım keyfiyeti kanunda köy ve mahalle ihtiyar heyetlerine ve mahalle ihtiyar heyetlerinin ilgası üzerine bittabi bunların yerine kaim olan belediyelere bu yardımın ne suretle yapılacağını takdir etmek hakkını da vermiştir. O fıkra da şudur: «İşbu yardımın ne suretle yapılacağı mahalle ve köy ihtiyar meclis ve heyetlerince tesbit ve onlar vasıtasile ifa olunur.»

Dahiliye Vekilinin beyanatını müteakib kürsüye gelen takrir sahibi B. Refik İnce, asker ailelerine yardımın herkesin yapmağa mecbur olduğu bir borç olduğunu söyledikten sonra teşkilâtı esasiye kanununun 84 üncü ve 1111 numaralı kanunun 72 nci maddeleri ve 1111 numaralı kanuna ait nizamname hükümleri üzerinde bir defa daha durmuş ve bunlara nazaran belediyelerin nakil vasıtalarına, sinema ve tiyatro biletlerine şu veya bu mikdar bir resim koymağa salâhiyettar olmadıklarına ve böyle bir yol açıldığı takdirde keyfî hareketlere yol açılacağını izah etmiştir.

Tekrar söz alan Dahiliye Vekili B. Faik Öztrak demiştir ki:

«Sayın arkadaşım arasıra Dahiliye Vekâletini nizama ve kanuna riayetkâr olmak sebebile taltif buyurdular. Bu defa kanundan ayrıldığımızı zahip oluyorlar. Kendilerine temin ediyorum ki bu sefer de kanundan ayrılmadık. Kemali dikkat ve itina ile bunun üzerindeyiz. Bizim şiarımız budur, başka türlü yapmamıza imkân yoktur. Biz kemali samimiyetle bu işin esasen kanuna mutabık olduğu kanaatindeyiz.

Vekilin izahatını müteakip ruznamepe geçilmiştir.

Meclis cuma günü toplanacaktır.

İngilizler bir Fransız vapurunu yakaladılar

Nevyork 2 (A.A.) — Stefani: «Oregon» ismindeki Fransız vapuru cenubî Atlantikte bir İngiliz harp gemisi tarafından yakalanmıştır.

KUŞ BAKIŞI:

Amerikanın askerî kuvveti

Amerika hükûmeti bahrî ve askerî kuvvetlerinin mevcudü hakkında mühim malûmat neşretmiştir. Bu malûmata göre Amerikanın harp gemileri mevcudü İngiltereye verilen parçalardan dolayı bir sene içinde 394 sayısından 334 sayısına inmiştir. Bu vaziyetten dolayıdır ki Amerika bahriye nezareti İngiltereye tekrar gemiler vermeğe muvafakat etmemiştir.

Amerikanın bugünkü harbin icaplarına her suretle uygun evsafı haiz ancak 35,000 tonluk iki saffıharp gemisi vardır. Amerikanın modern muhriplerinin bugünkü mevcudü 24 olup modern tahteblahirleri sayısı da sekizdir. Bu vaziyetten dolayıdır ki Amerika yeni bahrî inşaat programını gayet geniş tutmak için her fedakârlığı gözüne aldırmıştır.

1946 senesine kadar Amerikan donanmasına her biri 58,000 tonluk dört saffıharp zırhlısı ve her biri 35,000 ilh 45,000 tonluk altı saffıharp kruvazörü iltihak edecektir. Bu tarihte Amerika hem Japonyaya hem de Avrupaya karşı harp edebilecek vaziyette bulunacaktır.

Amerikan ordusuna gelince hazarî mevcudü 230,750 kişiden 1,345,000 kişiye iblâğ edilmiştir. Fakat ordunun kemiyetini arttırmak nisbetinde keyfiyetini muhafaza etmek zaman işidir. Her şeyden evvel topçu kuvvetlerinin arttırılması uzun zamana muhtaçtır. Hali hazırda Amerikan ordusu topçusu umumî harpten kalan malzeme ve toplarla mücehhezdir. Halbuki bunların yenilenmeğe muhtaç bulunduğu Lehistan harbi esnasında anlaşılmıştır.

Amerikan ordusunda zırhlı tank teşkilâtı yenidir. İlk defa dört fırka teşkil edilmiştir. Her birinin 11,000 mevcudü olacaktır. Bu yeni sınıf için mütehassıs yetiştirmek tabiatile zaman işidir.

Tayyareye gelince; Amerikan ordusunun tayyare sayısı bir sene içinde 2,800 sayısından 6,000 sayısına çıkarılmıştır. Donanma tayyareleri de 2171 iken şimdi 3,476 bulunuyor.

Amerikan ordusunun pilotları 8500 ve bahriyeninki 4500 kişidir. Amerikanın hava ve askerî kuvvetlerinin de iki cepheli harbi kabul edebilmesi için 1946 senesine kadar hazırlığını tamamlaması icap etmektedir.

Donanmalarda dritnotlara verilen ehemmiyet

1914 harbini takip eden sulh devresinde dünyanın büyük bahri devletleri donanma inşaatının tahdidine lüzum görmüşler ve bu maksatla Vaşingtonda bir konferans aktederek bu tahdidatı resmen kabul etmişlerdir. Konferansın mukarreratına göre, İngiltere donanmasını muayyen bir hadde indirdikten sonra sırasile Amerika, Japonya, Fransa ve İtalya donanmalarını nmevcudu İngiliz donanmasına nisbetle tayin edilmiştir. Bu karar mucibince İngiltere bir kısım dritnotlarını kadrodan çıkararak bozmuş ve bunu Amerika da tatbik etmiştir. O Oharbin mağlûbu olan Almanya, donanmasını İngiltereye teslim etmiş ve bu devletin küçük bir donanma yapmasına müsaade edilmiş olduğundan deniz kuvveti ehemmiyetsiz bir mevkie düşmüştü. Rusya da bu konferansa iştirak etmek lüzumunu hissetmemişti. 1923 senesinde Vaşingtonda ittihaz edilen donanma tahdidi kararına, bu uğurda milyarları bulan masrafların devlet hazinelerini boşaltması ve dolayısile milletlerin içtimai inkişaflarının geri kalması başlıca saik olmuştur. Zira bir dritnotun inşası vasati bir hesapla 50 milyon Türk lirasının sarfını istilzam ediyor ve birkaç dritnottan mürekkep bir filo vücude getirmek işi devlet bütçesne tahamülfersa bir yük teşkil ediyordu. Bu müşkülâta rağmen bahri devletler deniz teslihatını tamamen durdurmak cihetine yanaşmadılar.

1936 senesinde İngilterenin teklifile Londrada yeni bir deniz konferansı toplandı. Bu konferans Vaşington konferansı mukarreratının tatbik imkânlarını kontrol ederek ayni esaslar üzerinde durmayı istihdaf ediyordu. Konferansa iştirak eden devletlerin ekserisi yeni tahdidat ileri sürdükleri halde Japonya Londra konferansından çekilmiş ve binnetice donanma inşa etmekte serbestisini ilân etmiştir. Japonyanın bu kararı vermesinde, Çini istilâ plânını tahakkuk ettirirken İngiltere ve Amerikanın tehdidlerine donanma kuvvetile karşı koymak düşüncesi hâkim olmuştur. Bilâhare İngiltere ve Amerika başta olmak üzere diğer devletler de donanma tahdidi mukarreratından inhiraf mecburiyetini duymuşlardır. Almanyaya gelince 1935 senesinde İngiltere ile anlaşma neticesinde İngiliz donanmasına göre yüzde 47 nisbetinde bir donanma vücude getirmek serbestisini istihsal ederek Versay muahedesinin Alman donanmasına aid kayıdlarını değiştirmeğe muvaffak olmuştur. 1936 senesinde bahri devletler donanma inşası için yeni projelerle faaliyete geçmişler ve inşaat programlarında bilhassa dritnot sınıfı ağır harp gemilerine ehemmiyet vermişlerdir. Japonyanın 35-40 bin tonlnk büyük dirnotlar kurduğunu gören Amerika ayni cesamette iki dritnot yapmağa başlamış İngiltere ise derhal beş tane 35 bin tonluk dritnotu kızağa koymuştur. Bunu Almanya. Fransa ve İtalya ve en sonra da Rusya takip etmiştir. Dritnot inşası yarışı daha ziyade İngiltere, Amerika ve Japonya bahriyeleri arasında devam etmektedir. Diğer bahriyeler bu hususta geride kalmışlardır.

Dritnot inşasına verilen ehemmiyet bu seyyar kalelerin deniz hâkimiyetinde esas harp unsuru olmalarından ileri gelmektedir. Filhakika hava silâhının iç denizlerde dritnotlar için ciddî bir tehlike teşkil ettiği bugünkü harp tecrübesile anlaşılmış ise de Okyanuslara hâkimiyet davasında dritnotlar eski ehemmiyetlerini muhafaza etmektedirler. Şurası muhakkaktır ki; dritnot kuvvetine malik olmıyan tarafın Okyanus aşırı ticarî ve içtimaî her türlü münasebatı ve deniz nakliyatı akamete duçar olmaktadır. Gerçi tayyareler iç denizlerde ve üslerine yakın mesafelerde bulunan dritnotları tehdid edecek bir kudret iktisap etmişlerse de henüz bu seyyar kaleleri iç denizlerden kovup kaçırmak imkânını elde edememişlerdir. Nitekim İngiliz dritnotları mihver hava filolarının devamlı hücumu karşısında henüz Akdenizi terke icbar edilememiştir. Buna sebep dritnotlarda tekne mukavemetinin fevkalâdeliği ve hava kuvvetlerine karşı müdafaa silâhlarının fazlalığıdır. En büyük tayyare bombaları modern bir dritnotun 25 santim kalınlığındaki zırh güvertesini delse bile onu batırabilmek için tayyarelerin uzun müddet kesif müdafaa ateşi karşısında kalması zarureti vardır. Bundan başka dritnotların yanına tayyare gemileri verilmek suretile onların havadan da müdafaaları temin edildiğinden düşman tayyarelerinin bir dritnotu batırması hemen hemen gayri mümkün olmaktadır. Diğer taraftan Okyanuslara açılarak düşman deniz ticaretine mani olan dritnotların açık denizde tayyarelerin taarruzuna uğramak ihtimali, tayyare silâhının havada günlerce kalamamasından dolayı, pek azdır. Binaenaleyh dritnot bir kıtanın ablukası mevzuu bahis olduğu zaman en müessir deniz silâhıdır. Bu itibarledir ki, bahri devletler dritnot inşasına büyük ehemmiyet atfederek büyük tersaneler geceli gündüzlü zırhlı gemi inşaatına germi vermişlerdir.

Büyük deniz devletlerinin 1936 senesindenberi dritnot inşa faaliyeti ve bunların cesametlerile süratleri ve top kuvvetleri aşağıda gösterilmiştir.

Devlet ismi	Dritnot adedi	Cesamet	Sürat	Ağır top adedi ve çapı	Mülâhazat
İngiltere	9	Beşi 35,000 tonluk Dördü 40000 tonluk	30 mil 30 mil	10 tane 35,6 santimetrelik 9 tane 40,6 santimetrelik	Bunlardan 35 bin tonluk ikisi hizmete girmiştir. Üçü 942 de ve dördü 943 de hazır olacaktır.
Amerika	8	Altısı 35,000 tonluk İkisi 45,000 tonluk	28 mil 30 mil	9 tane 40,6 santimetrelik 12 tane 40,6 santimrelik	Bunlardan 35 bin tonluk ikisi hizmete girmiştir. Üçü 942 de ve diğerleri 943 - 946 de hazır olacaktır.
Japonya	5	İkisi 42,500 tonluk Üçü 46,000 tonluk	30 mil 31 mil	9 tane 40,6 santimetrelik 10 tane 45,7 santimetrelik	Bunlardan ikisinin hizmete girdiği, diğer ikisinin 942 de hazır olacağı söylenmektedir.
Almanya	7	İkisi 26,000 tonluk İkisi 35,000 tonluk Üçü 40,000 tonluk	29 mil 30 mil 32 mil	9 tane 28 santimetrelik 8 tane 38,1 santimetrelik 8 tane 40,6 santimetrelik	Bunlardan 26 bin tonluklar 938 de hizmete girmiştir. 35 bin tonluklar 940 ve 941 de hizmete girmiştir.Birisi Bismark batmıştır. Üçü 943 de hazır olacaktır.
İtalya	4	35,000 tonluk	30 mil	9 tane 38,1 santimetrelik	İkisi 939 da hizmete girmiştir. İkisi 942 de hazır olacaktır.
Fransa	6	İkisi 26,500 tonluk Dördü 35000 tonluk	31 mil 31 mil	8 tane 33 santimetrelik 8 tane 38,1 santimetrelik	Bunlardan ilk ikisi 936 da hizmete girmiştir. 35 bin tonluklardan birisi 939 da hizmete girmiştir. Diğerleri yarım kalmıştır.
Rusya	3	İkisi 35,000 tonluk Birisi 40,000 tonluk	30 mil 32 mil	8 tane 40,6 santimetrelik 10 tane 40,6 santimetrelik	Hepsi hali inşadadır.

Hülâsa: Yukarıdaki cedvelde görülüyor ki dritnot inşasında İngiltere ve Amerikadan sonra Almanya gelmektedir. Almanyanın ağır harp gemisi inşasına ehemmiyet vermesi Okyanuslara hâkimiyet davasının kendisini alâkadar etmesinden ileri geliyor. Kara fütuhatile yeni ve modern tersaneler eline geçirdikçe Almanyanın büyük bir donanma vücude getirmesi beklenir. Amerika ile Japonya arasındaki rekabet bu iki devleti muazzam donanmalar inşasına sevketmiştir. Şimdiki halde İngiltere dritnot inşasında başta gelmekte ve denizlerde hâkimiyetini takviye için bu devletin daha fazla dritnot inşa etmesine intizar olunmaktadır.

Devletler arasındaki dritnot inşa yarışının sonu ancak dünyanın ebedî bir sulha kavuşmasına bağlıdır. —A.B.

21 haziran tarihli nüshamızdaki «Muharip donanmaların zayiatı» başlıklı yazıda İngilterenin tayyare gemisi zayiatı iki olacağı yerde sehven bir gösterilmiştir. Tashih ederiz.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

BEYRUT

Beyrut, dün gene İngiliz tayyareleri tarafından şiddetle bombardıman edilmiş.

Fransız mandası altındaki Lübnan Cümhuriyetinin hükûmet merkezi olan bu şehir, Lübnan dağlarına yaslanmış vaziyette güzel, mamur ve şirin bir limandır. 162,000 nüfusu vardır. Şama doğru demiryolları buradan hareket ettiği gibi, güzel şoselerle memleketin her tarafı Beyruta bağlıdır. Fransız yüksek komiseri Beyrutta oturur. İpek mensucatçılığı, halıcılığı da ileridir. Liman transit merkezidir. 1875 te teessüs etmiş bir Saint - Joseph mektebi ile, Amerikalıların kurdukları büyük bir kollej vardır. Bu kollejin tıb fakültesi de mevcuddur.

***

Beyrut, Finikelilerin Beryte dedikleri şehirdir. Romalılar zamanında büyük bir inkişaf kaydedildi. Haçlı seferlerde adı Barout'tu. Salâhaddini Eyyubi burasını hristiyanlardan aldı (1187). On yedinci asırda Dürzü emirlerinin hükûmet merkeziydi. Sonra tamamile Osmanlılara tebaiyet etti ve vilâyet merkezi haline geldi. 1840 ta Mısırlı İbrahim paşa Beyrutu zaptettiyse de gene Türklere terketmek mecburiyetinde kaldı. Geçen umumî harbin sonunda, Beyrut, Suriyenin diğer aksamile birlikte Osmanlı devletinden ayrılmıştır.

İstanbul atletizm birincilikleri

İstanbul Atletizm Ajanlığından: İstanbul atletizm birincilikleri aşağıda yazılı tarih ve günlerde Fenerbahçe stadında yapılacaktır. Birinci kategoriye iştirak edecek atletlerin listesi 4/7/1941 tarihine tesadüf eden cuma günü akşamına, bayan atletlerin listesi de en geç 9/7/1941 çarşamba günü akşamına kadar Atletizm Ajanlığına vermeleri lâzımdır.

6 temmuz pazar saat 10 dan itibaren.

4 üncü kategori: 50, 100, 110 mania (seçme), gülle, disk, yüksek, uzun (final).

3 üncü kategori: 100, 200, 400, 110, 200 mania, 4×400 (seçme), gülle, disk, cirit, yüksek, uzun, üç adım, sırık (final).

1 nci kategori: 100, 200, 400, 110 ve 400 mania (seçme), 10,000, 4×400 (final).

12 temmuz cumartesi saat 15 de:

Bayanlar: Yüksek, uzun, gülle, disk (final), 80 metre mania, 100, 4×100 (seçme).

3 üncü kategori: 200 metre mania (final).

4 üncü kategori: 110 metre mania, 50 metre (final).

1 inci kategori: 400 metre mania (final).

13 temmuz pazar saat 14 de:

4 üncü kategori: 100 metre (final).

3 üncü kategori: 110 mania, 100, 200, 400, 800 (final).

Bayanlar: 100 metre, (80) metre mania (final).

1 nci kategori: 100, 200, 400, 110 mania, 5000, gülle, disk, cirit, çekiç, yüksek, uzun, üç adım, sırık, 4×100 ve Balkan bayrak (final).

İngiltere Finlândiya ile münasebatını niçin kesmedi?

Londra 2 (A.A.) — Finlandiya ordusunun Alman kıtaları yanında filen harbe iştirak etmekte olduklarını harekât hakkındaki haberler gösteriyorlarsa da İngiliz Finlandiya siyasî münasebetlerinde hiç bir değişiklik olmamıştır.

Bu gayri tabiilik şundan ileri gelmektedir: Rus ve Finlandiya diplomatları biri Helsinkide diğeri de Moskovada yerlerini muhafaza etmektedir Binaenaleyh Moskova Finlandiya ile siyasî münasebetlerini kesmeğe lüzum görmedikçe Londranın böyle bir tedbire tevessül etmesi için hiç bir sebep yoktur.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

1 kadın = 3 kadın

— Enfes bir komşum var azizim... Enfes bir komşu!...

Sermedin anlata anlata bitiremediği bu «Enfes komşu hikâyesinden hepimiz bıkmıştık. Artık o masal kızları gibi güzel komşuyu âdeta ezbere tarif edebilirdik. Sermedin tabirleri ile gözleri şöyle çekici, bakışları şöyle büyüleyici, saçlarının kokusu şöyle füsunkârdı. Ve dudaklarının sıcaklığı tâ uzaklardan bile hissedilebilirdi. İşte «Sermedin komşusu» böyle efsanevî bir âfet halinde dillerde dolaşıyordu. Onun güzelliğinin derecesi bir ölçü, bir darbı mesel haline girmişti.

Arkadaşları sokakta güzel bir kadın görseler aralarında şöyle konuşuyorlardı:

— Ne şeker şey yahu... Sermedin komşusu mudur nedir?

Eskiden pek çok gezen, pek çok dolaşan Sermedin talbatı da değişmişti. Şimdi erkenden evine gidiyordu. Tatillerini kırlarda, gezmelerde filân geçirmiyordu. Hep evinde idi. Onun bu hareketi komşusunun hakikaten güzel bir kadın olduğuna ve Sermedin de kendisine iyiden iyiye abayı yaktığına delâlet ediyordu. Onu bazen öteye beriye davet ediyorduk. Fakat hiç birine gelmiyor:

— Benim için en eğlenceli, en zevkli geçirilecek dakikalar evde... Penceremin önünde... diyordu.

Geçen hafta mühim bir mesele hakkında onunla görüşmem icab etmişti. Kendisini işinde aradım. Bulamadım. Hastalanmıştı. Yaz nezlesine tutulmuştu. Birkaç gündenberi işine gelmiyordu.

Bunun için kalktım, evine gittim. Sermed bana pijama ile kapıyı açtı. Hakikaten hasta görünüyordu. Boynunu sarmıştı. Sesi çatlak çatlak, çatallı çatallı çıkıyordu. Havanın sıcak olmasına rağmen odasındaki masanın üzerinde bir bardak ıhlamurun durduğunu gördüm.

İşimizi bitirdikten sonra arkadaşım beni birkaç dakika kadar yalnız bıraktı.

Bu sırada pencerenin önüne kadar gitmiştim. Etrafı seyrediyordum. Vaktile benim de çocukluğum bu semtte geçmişti. Hattâ ilerideki taş mektepte okumuştum... Hey gidi günler hey... Bunları düşünürken gözlerim karşıdaki evin açık pencerelerine ilişti. Orada acaip kıyafette bir kadın gözüme çarptı. Saçı başı darmadağınıktı. Başına pek acaip bir tarzda bir yemeni bağlamıştı. Fakat o da arkaya, ensesine doğru kaymıştı. Yüzü boyasızdı. Gayet çirkin görünüyordu. Gözleri uzaktan birer nokta halinde idi. Hele üstü başı, kıyafeti!... Aman bu görülecek şeydi. Sırtına pıllım pıllım bir erkek gömleği giymişti. Bacaklarına şalvara pek benzeyen birşey geçirmişti. Bu acaip şalvar yekpare bir kumaştan yapılmamıştı. Küçüklü büyüklü renk renk bir takım yamalardan dikilmişti. Kırmızıdan, turuncudan, sarıdan tutun da bunun üzerinde her renge ras gelebilirdiniz.

Ben pencereden ona bakarken Sermed odaya döndü. O da pencereye yaklaşmıştı. Dışarıya bir göz attıktan sonra sordu:

— Benim sevgilimi, enfes komşumu mu seyrediyordun?

Şaşırdım.

— Senin komşun mu?.. Hangisi?...

«Sermedin komşusu» başımızın içinde o kadar hayali bir mahlûk olarak yaşıyordu ki, birdenbire büyük bir meraka ve hayrete düşmüştüm.

Sermed gözlerile biraz evvel seyrettiğim kadını gösterdi:

— İşte.. işte enfes komşum!.. dedi.

— Haydi canım... Alay mı ediyorsun?

— Seni temin ederim ki o... Pek nefis bir mahlûktur...

O zaman arkadaşımın gözlerine dikkatle bakarak:

— Ya benim gözlerim kör, ya senin güzellik ölçülerinde dehşetli bir bozukluk var... dedim.

Gülümsedi:

— Hayır... Bunlardan hiç biri değil. Senin gözlerin çok iyi görüyor, benim de güzellik ölçülerimde hiçbir bozukluk yok... Buna emin olabilirsin..

— O halde?...

— Sabret.. Biraz sonra o hırpani, o gulyabani gibi saçı başı dağınık, o perişan kıyafetli, o yamalı şalvarlı, o çirkin kadının ne sihirli bir istihale geçireceğini gözlerinle göreceksin. Pek az sonra sanki mucizeler yaratan bir el ona uzanacak, yahud müthiş bir sihirbazın değneği ona değecek, işte o zaman şu kadının ne hale girdiğini göreceksin...

Arkadaşımın sözleri biraz merakımı kabartmakla beraber, doğrusu buna pek de inanmamıştım.

Böyle saçma şey olabilir miydi? Sihirbazın değneği!... Mucizeler yaratan el!... Bütün bunlar şüphesiz birer masaldan ibaretti. Konuşmağa dalmıştık. Aradan böylece bir saat kadar geçmiş olacaktı.

Birdenbire arkadaşım:

— Bak.. dedi, karşıki evin balkonuna bak!...

Başımı çevirip arkadaşımın gösterdiği tarafa baktım. Orada güzel iyi giyinmiş, genç bir kadın oturuyordu. Sermed sordu:

— Nasıl?

— Güzel kadın!... Bu da kim?..

— Demin gördüğün kadın... Benim komşum!..

— Haydi canım sen de..

— Seni temin ederim ki, tâ kendisi... Dikkatle baksana. Vakıa şimdi çok boyanmış, saçlarını adam akıllı düzeltmiş, şıklaşmış, kendisine çeki düzen vermiş bir halde amma gene deminki kadın...

Gözlerime inanamıyordum. Sermed izahatına devam ediyordu:

— Azizim, bir saat evvel gördüğün onun evlik kıyafeti idi. Dahili kıyafeti... Şimdi gördüğün ise kendisinin «balkonluk hali»dir. Evet komşum her gün tam bu saatte balkona çıkar ve komşularının meraklı gözleri karşısında epeyce orada oturur. Fakat balkona çıkmadan evvel dahili kıyafetini tamamile terkeder. Saçlar düzelir, yamalı şalvarın yerine sırtına şık bir elbise geçirir... Çehrenin tuvaleti ise büsbütün başka ve ehemmiyetlidir. Nasıl şimdi komşum güzel değil mi?

— Muhakkak.. Güzel kadın...

— Duuur... Acele etme.. O bir büyük değişiklik daha gösterecek... Bakayım saatine.. hah... bu değişikliğe 25 dakika var..

Arkadaşımla kadınların istedikleri zaman ne büyük değişiklikler gösterebileceğini konuşuyorduk. Bu suretle de 25 dakika geçmişti.

Bir aralık Sermed:

— Kalk, dedi, kalk dışarıya bak!... Güzel komşum sokağa çıkıyor...

Hakikaten karşıki evin kapısından sinema artistlerinin en güzellerine benzeyen, son derecede şık bir kadın çıkmıştı. Bu sefer ona «harikulâde güzel» denilebilirdi.

Sermed:

— Görüyor musun? Demin balkonda, ondan evvel de yamalı şalvarın içinde gördüğün kadın!...

— !!!!...

— Şimdi de bikondakinden ne kadar güzel değil mi? Azizim benim komşum sadece bir tek kadın değil... Üç kadın o... Ev içindeki kadın, balkondaki kadın, ve bütün bunların üstünde çok güzel olan sokaktaki kadın. Yani o balkona çıkmadan bir kat güzelleşiyor... Sokağa çıkarken de daha fazla güzelleşiyor.. Komşumun senin gördüğün vaziyette üç fotoğrafını çekip yanyana koysalar kimse onların ayni kadına aid olduğuna inanmaz değil mi?

Hikmet Feridun Es

Çocuğunuza Dadı

Bulmak için

«Akşam» ın **KÜÇÜK İLÂNLAR** en süratli ve en ucuz vasıtadır.

İsveçten geçecek Alman askeri

Almanya evvelâ 7 fırka geçirmek istemiş

Vaşington 2 (A.A.) — Vaşingtonun iyi haber alan mahfilleri son günlerde Almanya ile İsveç arasında yapılan ve bir Alman fırkasının İsveç topraklarından geçmesine dair bulunan anlaşma hakkında mütalâalar serdetmektedirler. Bu mahfiller anlaşmanın azamî talepler karşısında kabul edilen asgarî bir fedakârlık teşkil ettiğini tebarüz ettirmektedirler. Vaşington mahfillerine göre Berlin, İsveç hükûmetinden dört şey istemiştir:

1 — 7 Alman fırkasının Finlândiyaya geçmesi.

2 — İsveçle İngiltere arasında yapılan İsveç hava seferlerinin derhal tatili.

3 — İsveçteki bütün İngiliz tebaasının Stokholmda toplanması.

4 — Finlândiya tarafından sipariş edilmiş olan Bofors toplarının Almanyaya verilmesi.

İsveç bu talepleri reddetmiştir. Almanya, Finlândiya hükûmetine müracaat ederek İsveç hükûmeti nezdinde aynı taleplerde bulunmasını istemiştir. Fakat Finlândiya İsveçten yalnız bir Alman fırkasının geçmesine müsaade istemekle iktifa etmiştir.

Fransaya yiyecek

Fransa verdiği teminata riayet ettikçe Amerika sevkiyatta bulunacak

Vaşington 2 (A.A.) — Hariciye müsteşarı B. Sumner Welles gazetecilere beyanatta bulunarak iki Fransız vapurunun yakında Amerikadan Şimalî Afrikadaki Fransız müstemlekelerine hareket edeceğini söylemiştir. Bu vapurlar mezkûr müstemlekelerin şiddetle muhtaç oldukları bazı maddeleri hamil bulunmaktadır. Diğer taraftan Marsilyadan aynı günde yola çıkacak olan iki vapur da Amerikaya gelecektir.

B. Welles bu, yiyecek maddeleri sevkiyatının Amerika hükûmeti ile general Weygand ve Fas ve Tunus makamları arasında akdolunan anlaşmaya tevfikan yapılacağını beyan etmiştir.

Amerika limanları ile Şimalî Afrikadaki Fransız limanları arasında normal ticaret münasebetlerinin yeniden başlamasını istihdaf eden bu anlaşmayı Vichy hükûmeti tasvip etmiş bulunmaktadır.

B. Welles Fransız makamları verdikleri garantilere riayet ettiği müddetçe bu sevkiyatın muntazam devam edeceğini ilâve etmiştir. Verilen teminata göre Birleşik devletlerden ithal edilecek maddelerin münhasıran Fransız müstemlekelerinde istihlâk edilmesi icap etmektedir. Bu iaşe maddelerinin Amerika konsoloslukları memurlarının nezareti altında tevzii de şart koşulmuş bulunmaktadır.

Sovyet müdafaa komitesi

Komitenin daha seri çalışabileceği bildiriliyor

Londra 2 (A.A.) — Times'in diplomatik muharriri diyor ki: B. Stalinin reisliği altında yeni teşekkül eden müdafaa komitesi son zamanlarda çok genişlemiş olan halk komiserleri konseyinden daha seri ve müessir bir surette faaliyette bulunabilecektir.

Komiteyi teşkil eden beş âzadan B. Stalin, B. Molotof ve mareşal Voroşilof hariçte çok tanınmış şahsiyetlerdir. B. Beriya ile B. Malenkof son seneler içinde süratle terakki etmiş zevattır. B. Beriya 40 yaşından biraz fazladır ve 1937 de dahiliye komiserliği yapmıştır. B. Malenkof hemen hemen münhasıran partide vazife görmüştür. Kendisi bundan birkaç sene evvel başlıca dört parti umumî kâtibinden biri ve Sovyet yüksek şûrası riyaset divanı âzası bulunmakta idi.

Düşürülen tayyareler

İngiliz hava kuvvetleri Orta Şarkta 6 ay içinde 1453 tayyare düşürdü

Londra 2 (A.A.) — İngiliz hava nezareti istihbarat bürosunun bildirdiğine göre, bu senenin ilk altı ayı içinde imparatorluk hava kuvvetleri orta şarkta yerde ve havada 1453 düşman tayyaresi imha etmişlerdir. Haziranda 210 düşman tayyaresi düşürülmüştür. Bunlardan 55 i Suriye harekâtı esnasında düşürülen Vichy hükûmeti kuvvetlerine mensuptur.

Aynı devrede Mısır - Libya hududunda 17 haziranda cereyan eden şiddetli muharebeler esnasında İngiliz ve Cenubî Afrika hava kuvvetleri 20 düşman tayyaresi düşürmüşlerdir. Alman ve İtalyan hava kuvvetleri tarafından Malta üzerinde yapılan istikşaf ve adaya hücum teşebbüsleri esnasında da İngiliz avcıları 17 düşman tayyaresi imha etmişlerdir.

Buna mukabil haziran ayı içinde imparatorluk hava kuvvetleri 65 tayyare kaybetmişlerse de pilotlardan ve mürettebattan bir kısmı kurtulmuştur.

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 kuruş	2700 kuruş
6 Aylık	750 »	1450 »
3 Aylık	400 »	800 »
1 Aylık	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği: 3600 altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız: Başmuharrir: 20565
Yazı işleri: 20765 — İdare 20681
Müdür: 20497

Cemaziyelâhir 8 — Hızır 59

S.	İm.	Gü.	Öğ.	İkl.	Ak.	Yat.
6,29	8,49	4,33	8,34	12,00	2,02	
3,14	533	13,18	17,18	20,45	22,47	

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokağı No. 13

ORDULARI DURDURAN KADIN

Tefrika No. 174 Yazan: İSKENDER F. SERTEL

— Hayır, şevketlim! Bunların hiç birini yapmıyor. Bu adam, imparatorun hâs nedimlerinden biri imiş. Soytarı değil.. tatlı sözlerini dinletmesini biliyor.

Çelebi Mehmed kendisile uzun boylu konuşmadığı için, birlikte yemek yiyerek konuşmak arzusunu duydu ve İlyas paşaya:

— Onu bu akşam yemeğinde beklerim. İbrahim paşa (1) da yemekte bulunsun. Hoşca bir vakit geçirmek isterim... dedi.

O akşam saray içinde mükellef bir sofra kuruldu. Padişahın bu sofrası dört kişilikti.

İlyas paşa o akşamı iple çekiyordu.

Herhalde padişahın huzurunda hoşça birkaç saat geçecekti. Veziriâzam Beyazıd paşa o günlerde hafifçe nezleden muztarip olduğu için bu ziyafete davet edilmemişti.

***

Leontaryos, Çelebi Mehmed'le başbaşa

Padişahın sağında Leontaryos, solunda İbrahim paşa, karşısında da İlyas paşa oturmuştu.

Leontaryosa:

— Padişah başlamadan, sofraya el uzatmak âdet değildir.

Demişlerdi.

Sofrada av eti kızartmaları ve ayrıca pek nadide yemekler ve yemişler vardı.

İkram olsun diye ayrıca Bizanslı misafirin önüne bir bardak da şarap koymuşlardı.

Çelebi Mehmed o sıralarda mühim bir hastalık geçirdiği için içki içmiyordu. İlyas ve İbrahim paşalar da padişaha uymağa mecburdular.

Leontaryos birkaç kere şaraba el uzatmak istemişse de, padişahtan önce başlamanın Türk saray âdetince ayıp telâkki edildiğini düşünerek elini geri çekmişti.

Çelebi Mehmed ise misafirine şarap içmesini teklif etmeği ihmal etmişti. Leontaryosun söz söylemekten boğazı kurumuştu. Henüz yemeğe başlamamışlardı.

En kestirme yol:

— Zatı şahaneyi daha fazla aç bırakmıyalım. Taam arasında da konuşabiliriz.

Diyerek yemeğe başlamaktı. Gerçek, padişah bu söz üzerine yemeğe başlamış, imparatorun elçisi de bundan istifade ederek şarap kadehini eline alarak:

— Zatı şahaneleri şerefine..

Demiş ve içmişti.

Leontaryos böylece içkiye başladıktan sonra, İlyas paşaya dönerek:

— Size geçen akşam bir kurdla kuzu hikâyesi anlatmıştım, dedi, o hikâyemden zatı şahaneye bahsettiniz mi?

İlyas paşa:

— Hayır, dedi, arzetmek fırsatını bulamadım.

— O halde zatı şahane müsaade buyururlarsa, bendeniz arzedeyim.

Çelebi Mehmed:

— Söyle bakalım, dedi, zaten bu gece ben de seni dinlemek istiyorum.

Leontaryos anlatmağa başladı:

— Dağda doğan bir kuzu, her zaman için kurdun nasibidir. Gerçi Hindistanda Zagana denilen küçük bir sinek, sekiz yüz kiloluk bir filin burnuna girerek, bu koca cüsseli hayvanı çarçabuk yere sermekte ise de, Hindistan bize çok uzaktır. Şarka bir Zagana gelmesine imkân yoktur. Şu halde bizim gibi küçük kuzular, kurdlara yem olarak doğmuşuz demektir. İlyas paşya anlattığım fıkranın mevzuu bu idi. Fakat, İlyas paşa, müstesna olarak bu kaidenin aksini isbata yeltendi.

Leontaryosun bu nazariyesi Çelebi Mehmedin gururunu okşamıştı. Zaten onu memnun etmek maksadile söylendiği de belliydi. Fakat, Çelebi Mehmed de arasıra nükte yapmaktan hoşlanırdı. Leontaryosa döndü:

— Dediğin doğrudur. Meselâ yerde sürünen küçük karıncalar, büyük karıncaların şerrinden korkar ve kaçarlar. Fakat gaddar insan ayağı, yerde sürünen bu karıncaların küçüğünü de büyüğünü de birden çiğneyip geçer. Buna ne dersin

— Büyük karıncanın görgüsü, adabı, cesareti de büyüktür. Tehlikeyi görür, korunur... Kendini çiğnetmemeğe çalışır. Halbuki küçükleri kaçmaz, çiğnenmeğe mahkûm olur.

İbrahim paşanın sabrı tükenmişti:

— Şevketmeap efendimiz müsaade buyururlarsa, kulunuz daha açık konuşmak isterim, dedi.

Sultan Mehmed vezirine söz verdi.

İbrahim paşa:

— Bizanslı misafirimiz kendisini, yani Bizanslıları kuzu, bizi de kurt yerine koydu. Kuzu, günün birinde kurdun nasibidir, diyor. Sonra küçük bir tehdidle, kurd yani büyük karıncadan da daha kuvvetlisi vardır, diyerek, Türklerin de günün birinde tehlikeye düşebileceğini söylüyor. Acaba Türkiyeyi çiğnemek isteyecek veya buna muktedir olacak bir devlet var mıdır? Kulunuz da bunu öğrenmek istiyorum, dedi.

Leontaryos yaptığı nüktenin böyle korkunç bir mevzua yol açacağını tahmin etmemişti. Ancak o zaman vezir İbrahim paşanın çok zeki ve uzağı görüşü, muhakemesi kuvvetli bir devlet adamı olduğunu anladı.

— Ben, yer yüzünde böyle bir devlet tasavvur etmedim, şevketmeap! Maksadım bir küçük lâtife yapmaktı. Biz Bizanslılar, sizin karşınızda daima kuzu mevkiindeyiz. Fakat, bu kadar mazlûm ve muti kuzuları parçalıyacak gaddar bir kurd tasavvur etmedikleri içindir ki, bu kuzular yuvalarında müsterihane uyuyorlar.

Bu cevap padişahı memnun etmiş görünüyordu.

Sultan Mehmed ellerini vurarak:

— Leontaryosun kadehine şarap doldurunuz...

Diye seslendi:

Bundan sonra söz sırası Çelebi Mehmede gelmişti.

Padişah, Bizanslı elçiye sordu:

— İmparator çok içki içer mi?

— Hayır, haşmetmeap! Arasıra kullanır. Bilhassa ziyafetlerde..

— Papanın son Kostantaniye elçisi Türk düşmanı imiş diyorlar.. doğru mu?

— Kati bir fikrim yoktur, haşmetmeap! Kulunuz papaslarla düşüp kalkmadığım için, sinyor Dolço'nun şahsi kanaatlerini öğrenemedim.

— Duymadın mı?

— Duyduklarım sizin duyduğunuzdan fazla değil,

— O halde doğru demektir. Zira bana da bu kadarı kâfi.

— Sinyor Dolço'nun kanaatleri bir mâna ifade etmez, haşmetmeap! Venedikliler hiç bir zaman Türklerle boğuşmak fikrinde değillerdir. Hattâ lâyık olan bir ihtiramla karşılamışlar, gönderdiğiniz elçiyi imparatorları. İki devlet arasındaki dostluğun pek samimi ve kuvvetli oluşuna bundan daha büyük delil aranır mı?

(Arkası var)

(1) Hammer, Çelebi Mehmedin veziri olan ve ikinci Murad zamanında da o makamı sekiz sene muhafaza ettiği Türk müverrihleri tarafından bildirilen Çandarlı Ali paşanın oğlu İbrahim paşadan pek az bahsedildiğine işaret ederek:

«Türk müverrihleri İbrahim paşadan iki vesile ile bahsederler. Biri: Fasılasaltanatın hitamından evvel Musa Çelebi tarafından Bizans imparatorunun nezdine gönderildiği ve efendisinin tarafını bırakarak Bursaya gittiği zaman, diğeri de: Çelebi Mehmedin vefatından sonra bunu bir müddet ordudan gizlemek için Beyazıd paşa ile sözleştiği zaman.» diyor. Beyazıd paşanın, Çelebi Mehmed ölünceye kadar ikbal mevkünde kaldığı nazarı dikkate alınırsa, bu müddet zarfında İbrahim paşanın pek tabii olarak geri plânda kaldığı anlaşılır. Zira, Mehmedin üçüncü veziri olan İlyas paşa dahi, ancak Bursa şehrini Karaman beyine karşı cesurane müdafaa ettiği içindir ki, sipahi alayı reisliğinden vezir payesine yükselmişti. Böyle olmakla beraber her yerde ve her zaman yalnız Beyazıd paşanın ismi geçmektedir.

Tefrika No. 123

Güzel Gözlü Kız

Aşk ve macera romanı

Nakleden: (Vâ - Nû)

— Ve tabiî, siz de, gayet karışık olduğuna, halledilmesi müşkül, hattâ imkânsız bulunduğuna kanaat getirmişsinizdir...

— Hayır...

— Hayır demeyin... Bu iş halledilemez... Aliye, nikâh günü, çıpraşık doğum vaziyetini öğrenecektir... Pek çok kimseler de ayni zamanda feci sırrımızın bir kısmını haber alacaktır...

— Merasimi basit şekilde yaparız... Ancak itimad ettiğimiz bazı yakınlarımızı şahid diye çağırırız...

— Farzedelim ki, sağlam dostlar bulduk... Fakat gene de böyle gizli kapaklı bir izdivaç âlemi şaşırtacak... Türlü türlü dedikodulara yol açacak... Davetiyeleri kim namına yazacaksınız?...

— Belki de başka bir çare vardır.

— Ne?

— O zamana kadar belki biz evleniriz...

— Hangi kadını zevce diye alacaksınız?... Leylâyı mı, Melâhati mi?... Her halde Leylâyı... Çünkü Melâhat resmen öldü... Leylâ namiyle, kızımın izdivacı kayıtlarına geçmem de korkunç bir sahtekârlık...

— Evet, bir bakıma, on sekiz sene evvelki çapraşık vaziyetimiz değişmiş değildir...

— Benim hayatımı mahvettiniz, Rauf... Fakat bundan dolayı sizi kabahatli görmüyorum... Zira ben de zayıf davrandım... Sizi seviyordum... Amma, bu pürüzler, daima ileride bir münasebetsizlik doğurur!... Nitekim işte çocuklarımız da taksiratımızı çekiyor...

— Ah, susunuz... Sus, Melâhat, yavrum... Bilmezsin, bu sözlerle ne derece iztırap çekmeme sebebiyet veriyorsun...

— Bunlara mâni olmak istemiştim. Susuyordum... Ve ebediyen susacaktım da... Çektiğim acıları size sirayet ettirmiyecektim... Amma, zorladınız, söylettiniz...

Bu sözleri, söylerken, Fifi'nin mazlum şikârı olan bedbaht kadın asıl içini kemiren derdi, doktor Rauf'a söylememiş olduğunu düşündü.

Erkekse, âdeta inledi:

— Bu işte biricik kabahatli benim... Seni, arkam sıra sürükledim... İstemediğin yollara zorla götürdüm... Cezayı çekmesi lâzım gelen yalnız benim...

— Seni itham etmiyorum, canım...

— Buna rağmen itham etmeğe kalksan yerden göğe kadar haklısın yavrum... Zira, bundan on sekiz sene evvel, benimle ciddî surette mücadele ettin... Katiyen razı olmuyordun... Amma ben, bütün imkânları kullandım... Dünyada hiç bir kadın bu kadar zor karşısında mukavemet edemezdi.

Hazin hazin biribirlerine baktılar. Gözlerinde bir yeis ifadesi okunuyordu. Bir tek söz söylemek kuvvetini kendilerinde bulamıyorlardı.

Benliklerinin en derin bir noktasında ince bir şeyin kırıldığını fark ediyorlardı. Rauf da şu esnada Melâhat kadar ıztırap çekiyordu. Lâakal onun kadar. Her halde daha az değil...

Buna rağmen, sevgili eşini ezip mahveden hâdiseyi bilmiyordu. Onu da bilseydi ne hallere gelecekti acaba?

Erkek, Melâhatın elini avuçları içine alarak:

— Dinle beni... — dedi. — Aliyeciğimizi fevkalâde seven biri var, sanıyorum... Onun ruhu pek yüksektir. Sanırım, kendisine bütün vaziyeti, olduğu gibi söyliyebilirim... Bundan bize bir zarar gelmez...

Kadın:

— Doktor Bürhandan mı bahsediyorsun? — diye kekeledi.

— İyi tahmin ettin... Tâ kendisi... Onun kızımıza âşık olduğunun sen de mi farkına vardın?

— Evet... Bir hayli zamandır dikkatimi celbediyor.

— Bürhan, kalbi çok iyi, ruhu çok yüksek, zeki, çalışkan, namuskâr bir insandır. Tanıdığım gençlerin en iyisidir. Ona açılacağım. Benim söyliyeceklerimi anlayacak, beni ayıplamıyacak bir hâleti ruhiyedir.

— Fakat izdivaç?... Anlattığım mâniler mevcut kalmakta devam edecektir.

Doktor Rauf, içini çekti:

— Evet... Doğru... Lâakal...

Durdu.

Melâhat:

— Devam et... Sözünü bitir! dedi.

— Öyle izdivaçlar vardır ki, ne din, ne belediye bunları tasdik etmiştir. Fakat yine de mes'ut izdivaçlardır. Öyle bir asırda yaşıyoruz ki, insanların telâkkileri genişlemiştir. Birçok şeyler mubah görülüyor.

— Ne demek istiyorsun?... Kızımız da bizim gibi, meş'um bir hayat mı yaşasın?... Cemiyet kanunlarının dışında mı kalsın?... Tıpkı benim gibi yolu sapık mı yaşasın?... Hayır, hayır!... Asla... Havsalam böyle bir şeyi kabul etmez... Peki, çocukları... Onlar ne olacaklar?... Onlar da mı bizlerin vaziyetimize düşecekler?... Bu hal, böylece, silsilemize sirayet mi edecek?... Sana tekrarlıyorum, Rauf... Bunun böyle olmasına imkân tasavvur edilemez...

Doktor Rauf Tuğrul, sesi titreyerek:

— Öyleyse?... Öyleyse başka bir çare aramalıyım... Aşkımın büyüklüğüne inanabilirsin, Melâhatçığım. Bunu isbat edeceğim... Çareyi bularak...

Bu son cümleleri gayet manidar bir tarzda söylemişti.

Yeise düşmüş olan Melâhat, ümitlendi. Zira, hayat arkadaşının olmadık vaziyetlerde vaitlerde bulunmadığını bilirdi.

Şimdi Rauf, sevdiği kadını büyük bir sevgi ifadesile seyrediyordu. Yavaş yavaş sokuldu. Melâhatın güzel başını avuçları arasına aldı. Bu güzel alını öptü... Sonra, ona muhabbetle baktı. Ayaklarının ucuna basarak, onun yanından hürmetle ayrıldı. Mesai odasına geçti.

Merdiveni çıkarken şöyle düşünüyordu:

«Şayet bu iş facia ile neticelenecek dahi olsa, hayatımın on sekiz senesini saadet içinde geçirdim ya.. O da kâfi... Hangi insan hayatında mes'ut on sekiz sene gösterebilir?»

Ve âlim, böyle söylenerek, bir evvel yarı bıraktığı işinin önüne oturdu.

(Arkası var)

Londraya yedi hükûmet iltica etmiştir

Bunların devlet ve hükûmet reisleri kimlerdir, kuvvetleri ne kadardır?

Hollanda kraliçesi Vilhelmin

Bu harp patladıktan sonra memleketleri tamamen istilâya uğramış ve hükûmetleri ile devlet şefleri İngiltereye iltica etmiş olan devletlerin adedi yediyi bulmuştur. Hükûmetleri, Londraya nakletmiş olan devletler, Norveç, Hollanda, Belçika, Lüksemburg, Polonya, Çekoslovakya ve Yugoslavyadır. Bu yedi devletten altısının Londrada yalnız hükûmetleri değil devlet şefleri de bulunuyor. Londrada bulunan devlet şefleri Hollanda kraliçesi Vilhelmin, Norveç kralı Haakon, Polonya cümhurreisi Raczkiewitz, Çekoslovakya cümpurreisi Benes, Yugoslavya kralı Piyerdir. Lüksemburg Grandüşesi prenses Charlotte, Londraya değil, Birleşik Amerikaya iltica etmiş, Belçika kralı Leopold ise, hükûmeti Londraya naklettiği halde, kendisi memleketinde harp esiri olarak kalmağı tercih etmiştir.

İstilâya uğrayan bu küçük memleketler hükûmetleri, müşkülâtla İngiltereye kaçmışlardır. Profesör Gerbrandy Hollanda kabinesine, La Hayedeki şeklile, Londrada riyaset ediyor.

General Sikorski Polonyanın istilâ ve taksiminden sonra yeni bir kabine kurmuş ve Fransa mütareke akdedinceye kadar Angers şehrinde kalmıştı. General Sikorski ile arkadaşları Fransız mütarekesinden sonra Angers'ten Londraya iltica eylemişlerdir.

Norveç kabinesine eskisi gibi, Londrada Npgaardsvald riyaset ediyor. Belçikanın, Londrada bulunan kabinesi tamam değildir. Alman taarruzu başladığı zaman Belçikada bulunan Belçika nazırlarından Gutt ile Vleeschouwer evvelâ Londraya gitmişler, sonradan başvekil Pierlot ile Hariciye Nazırı Spaak kendilerine iltihak eylemişlerdir.

Rivayet edildiğine göre Belçika başvekili Pierlot ile Hariciye Nazırı Spaak Fransayı terkettikten sonra biran evvel İngiltereye varabilmek için kamyonlarla nakledilen sandıklar içinde seyahat eylemişler ve 20 saat bu feci seyahatten sonra Lizbona varmışlar, oradan da Londraya gitmişlerdir. İngiltere hükûmeti, Londraya iltica etmiş olan bu hükûmetleri resmen tanımakta olduğu cihetle, bunlara meşru bir vaziyet vermek için bir takım kanunlar tanzimine lüzum görülmüş, bu hükûmetlere kendi vatandaşları üzerinde hükümranlık hakkını vermiştir. Bunun hukuki mânası, bu hükûmetlerin kendi vatandaşlarını seferber, ordular ihdas ve müstemlekelerini idare etmeleri demektir. İngiltere, bu hükûmetlerin mevcudiyetini tanımakla Londrada temsil edilen muhtelif memleketlerin işgal edilmesini tanımamış oluyor ve Almanyaya galip geldikten sonra da bu memleketleri tekrar ihya etmeği taahhüd etmiş bulunuyor.

Polonya Cümhurreisi Raczkiewicz

Danimarkalılar, Rumenler ve Avusturyalılar tarafından Londrada teşkil edilen üç komite, yukarıda saydığımız hükûmetlere verilen hak ve imtiyazlardan istifade etmiyor. İngiltere bu üç komiteyi tanımakla beraber, onları hükûmet olarak kabul etmiyor. Şunu da ilâve edelim ki İngiltere general de Gaulle'un riyaset ettiği hür Fransızlar teşkilâtını da Fransa hükûmeti olarak tanımıyor.

Şimdi Londraya iltica etmiş olan bu hükûmetlerin İngiltereye yapmakta bulundukları yardımdan bahsedelim: Norveçliler, 3 milyon tutan ticaret vapurlarile İngiliz ticaret filosunu kuvvetlendirmişlerdir. Belçikalılar, Hollandalılar, Belçika Kongo'su, Felemenk Hindistanı gibi çok zengin ve iptidai maddeleri bol olan müstemlekeleri, müşterek davanın emri altına koymuşlardır.

Polonyalılar, Fransız hezimeti esnasında, garp cephesinde harp etmekte olan tümenlerinden ikisini tam techizatile kurtarmağa muvaffak olmuşlardır. Bu askerler, mütehassısların pek ziyade takdir ettikleri Polonya tayyarecilerile mükemmel işler görüyorlar. Bundan başka Yakın şarkta hizmet gören birçok Polonya alayları vardır. Şunu da ilâve edelim ki, Polonyalılar Polonya milli bankasında mevcud altınları ve bazı harp gemilerini de İngiltereye kaçırmağa muvaffak olmuşlardır.

Çek ordusu İngilterede kurulmak üzeredir. B. Churchill, son zamanlarda bu ordunun bazı birliklerini teftiş etmiştir.

Yunanlılar harp gemilerinin büyük bir kısmını, Yugoslav ve Yunanlılar birkaç tümeni Yakın şark İngiliz kuvvetlerine iltihak ettirmeğe muvaffak olmuşlardır.

Hür Fransız kuvvetlerine gelince, bunların müşterek davaya hizmetleri pek büyüktür. Merkezi Afrikadaki Fransız müstemlekelerini işgale muvaffak oldukları cihetle, Habeşistan harbine, general Wavellin Sirenaik taarruzuna iştirak etmişlerdir. Şimdi de Suriyede İngiliz kuvvetlerile yanyana harp ediyorlar.

Bu yazıyı bitirmeden evvel Uzak şarkta Hollanda filosunun oynamakta bulunduğu mühim rolü de kaydetmek icabeder. Uzak şarkta ve Felemenk Hindistanı sahillerinde bekçilik vazifesini görmekte olan Hollanda filosu, 3 kruvazör, birçok torpidolar, tahtelbahirler, ganbotlardan ve mayn gemilerinden mürekkeptir.

Norveç kralı Haakon

Yugoslav kralı Piyer

General Wavell değiştirildi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

B. Lytteltonun tayini de Başvekâlet tarafından neşredilen bir tebliğ ile şu tarzda bildirilmektedir:

Kral, B. Oliver Lytteltonun devlet nazırlığına tayinini tasvip etmiştir. B. Lyttelton harp kabinesi âzası olacak ve harp kabinesini orta şarkta temsil edecektir. B. Lyttelton orta şarkta, askerî harekât haricinde olmak üzere harbin bu mıntakada alınmasını icap ettireceği bütün tedbirleri harp kabinesi namına ittihaza salâhiyettar kılınmıştır.

İngiliz gazeteleri ne diyor?

Londra 2 (A.A.) — Gazeteler Wavellin orta şark kuvvetleri başkumandanlığından alınmış olmasını hayretle karşılamışlarsa da umumiyet itibarile bu değişikliği, geçen sene cereyan eden muharebeler esnasında sarfettiği büyük gayretlerden sonra Wavellin, mes'uliyeti ve yoruculuğu daha az bir vazife istemiş olmasına hamlediyorlar.

Times gazetesi başmakalesinde, Wavellin yerine Sir Claude Auchin Leckin tayininin efkârı umumiyede büyük bir hayret uyandıracağını yazdıktan sonra diyor ki: «İngiliz milleti Wavellin şahsiyetine karşı çok mütehassistir ve kendisi için nadir bir sempati duymaktadır. Mesele derin bir tetkikten geçirildikten sonra bu kararın verildiği ve değişikliği icap ettiren sebeplerin ancak bir kısmının söylendiği şüphesizdir. Bu karar Wavelli hakkile kazandığı ve tamamile lâyık olduğu zafer tacından mahrum edecek değildir.»

Times, Hindistanda kumandanlık etmenin ehemmiyetini işaret ettikten sonra orta şark kumandanlığının şimalî Afrika, Habeşistan, Yunanistan, Girid ve Suriye muharebelerini idare ettiğini tebarüz ettirerek diyor ki:

«Orta şark kumandanlığı esnasında bir taraftan muhtelif memleketlerle yarı siyasî münasebetleri tedvir ederken diğer taraftan da tarihte misli görülmemiş bir tarzda kara, hava, ve deniz kuvvetlerinin müşterek harekâtını idare etmiştir. Bunların hepsi mes'uliyetlerin arttığını ve müthiş bir tarzda güçleştiğini göstermektedir. Mes'uliyetlerin ayrılması tam zamanında yapılmıştır.

Bir sivil tarafından idare edilebilecek işleri bir nazıra tahmil etmekle başkumandanlık takviye edilmiş bulunmaktadır. Bu sebepledir ki nazır Lytteltona böyle bir vazife tevdi edilmiştir.»

Times, general Auchin Leckden sitayişle bahsettikten sonra diyor ki:

«Hükûmet bu değişikliğe karar vermiştir. Ordu tarafından yüksek meziyetleri takdir edilmiş bulunan Auchin Leckin şansı vardır. Çünkü kumanda edeceği kuvvetler mükemmel askerlerden mürekkeptir.»

Orta Şark İngiliz kuvvetleri yeni başkumandanının hayatı

Londra 2 (A.A.) — Orta şarktaki İngiliz kuvvetleri başkumandanlığına tayin edilen general Auchin Leck Norveç muharebesinde Narviki zapteden müttefik kuvvetlerine kumanda etmiştir. General, bu hareket esnasında keskin zekâ ve büyük bir dirayet göstermesile meşhurdur. General Auchin Leck 1884 de doğmuş ve bu sene başında Hindistandaki İngiliz kuvvetlerinin başkumandanlığına tayin edilmiştir. General askerî hayatına 1904 de Hindistanda başlamıştır. Otet'de Hindistanın şimali garbî hududunda mumaileyhin emri altında yapılmış olan harekât Hindistan şimali garbisi tarihinin kaydettiği en muvaffak talî muharebelerden biridir.

Geçen umumî harpte Mısırda, Adende, Irakta ve cenubî Kürdistanda muhtelif kıtalara kumanda eden general Auchin Leck bu sene Hindistana gitmeden evvel cenubî İngilteredeki İngiliz kuvvetlerinin başkumandanı bulunmakta idi.

Devlet konservatuarî mezunlarına diploma tevzii

Ankara 2 (Telefonla) — Devlet konservatuarı bu yıl ilk mezunlarını vermiştir. Yarın saat 16 da Konservatuar salonlarında merasimle diplomaları verilecektir.

AKŞAMIN KÜÇÜK İLANLARI

KÜÇÜK İLÂNLAR

Fevkalâde ahvalin devamı müddetince gayri muayyen günlerde haftada iki veya üç defa neşredilecektir.

1 — İŞ ARIYANLAR

BİR GENÇ İŞ ARIYOR — Yüksek mühendis mektebi son sınıf talebesindenim bir müteahhid yanında iş arıyorum. Taşraya da giderim. Akşamda ilân memuriluğuna müracaat. Tel. 20681 — 1

İSTANBUL AMERİKAN KOLEJİ — Robert kollejin ticaret kısmından mezun, sarih ingilizce ve az çok daktilo bilen, her türlü ticari muhabereta ve tercümeye muktedir bir genç iş arıyor. İsteklilerin Akşam gazetesinde «Teziş» rümuzuna müracaatları.

İŞ ARIYORUM — Apartımanlarda kapıcı olmak istiyorum. Maa aile çalışırım. Muteber kefil de verebilirim. Akşam gazetesinde (N. E.) rümuzuna müracaat.

TECRÜBELİ ve MUKTEDİR— Usulü muzaaf bilen bir bayan muayyen günlerde bir ticarethanede çalışmak ister. Yeni, eski türkçe ve fransızcaya vakıftır. Akşam'da E .S. 28 — 1

İŞ ARIYOR — Orta mektep tahsilim vardır. İyi daktilo bilirim. Eski harfleri okur yazarım. Avukat yazıhanelerinde, komisyoncu yanında, müesseselerde kâtiplik istiyorum. Muameleden anlarım. Askerlikle ilişiğim yoktur. Akşamda A. B. D. rümuzuna mektupla müracaat. — 2

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

MÜREBBİYE ARANIYOR — Biri sekiz diğeri dört yaşında iki çocukla meşgul olacak lisan bilir, orta yaşlı ve tecrübeli bir mürebbiye aranıyor. Büyük ada Nizam 39 No., Hallaçyan köşküne müracaat.

BİR DÖKMECİ ARANIYOR — Dökmeciliği iyi bilen ve gündelik veya aylıkla çalışmak isteyen bir dökmeci lâzımdır. İsteklilerin Galatada Bankalar caddesi 59 numaraya müracaatları.

MÜREBBİYE ARANIYOR —Beş yaşında bir erkek çocuğa bakacak iyi fransızca bilen bir mürebbiyeye lüzum vardır. İstiklâl caddesi Elhamra apartıman No. 1 müracaat

BAYAN ARANIYOR — Yazıhanenin telefon ve iç hizmetlerine nezaret etmek üzere, okur yazar bir bayana ihtiyaç vardır. İsteklilerin her gün saat 16 dan 19 a kadar Behçekapı Taşhan asmakat 4/5 numaraya müracaatları. — 1

3 — SATILIK EŞYA

RADYO SATIN ALINACAK — 338-339 modeli temiz kullanılmış 6-7 lâmbalı ve 40 mödeli 5 lâmbalı Telefunken radyosu olup ta satmak isteyenler mektupla şu adrese bildirilmesi rica olunur. Göztepe Kayışdağ caddesi Mehmedefendi mahallesinde Şevket hanımın köşkünde 129 numarada Hayrettin.

SATILIK OTOMOBİL — Şevrole 936 lüks model kapalı spor temiz kullanılmış maktuan iki bin liraya müracaat: İstanbul Balıkpazar süngereciler No 81 Telefon: 24139

SATILIK — Harman makinesi lokomobil traktör. izahat almak arzu edenler Sirkeci istasyon yeni Türk nakliyat ambarı Kâzım Malkoça müracaat. — 1

SATILIK YENİ FRİJİDER — 938 tipi 6 ayak mücedded bir buz dolabı satılıktır. Her gün saat 7 den 10 a kadar Lâleli Fethi bey caddesi 20 No. bakkal dükkânına müracaat.

OKAZYON — Az kullanılmış spor bebek arabası ucuz fiatle satılacaktır. Görmek istiyenler Galata Bozkurt Han No. 19 da SKF Bileli Rulmanları Türk Limited Şirketine müracaat. — 2

4 — Kiralık - Satılık

BOZKURT - EMLÂK — Nişantaşında tam merkezde müteaddit dükkânları ve üzerinde beşer odalı, asrî banyolu 8 apartıman dairesini ihtiva eden ve (4352) lira geliri mevcud ve arkasında büyük bir bahçesi bulunan çift daireli lüks bir apartıman (75) bin liraya satılıktır.

Taksim, Abdülhak Hâmid caddesi No. 23 Bozkurt - Emlâk. Telefon: 43532. — 1

24 bin liraya — Cihangirin Boğaza nazır mutena bir mevkiinde birinci kat dört oda, diğer katlar beşer oda olmak ve her bir katta asrî banyo ve mutfak teşkilâtile mücehhez ve birinci kattan itibaren deniz gören ve çok merak ve itina ile yapılmış apartıman satılıktır.

Taksim, Abdülhak Hâmid caddesi No. 23 Bozkurt - Emlâk. Telefon: 43532. — 1

5750 liraya arsa — Tramvay istasyonuna tam bir dakika mesafede ve Göztepe istasyon maddesi üzerinde ve iki sokak başı olan işbu arsanın cephesi (20) metredir. Yan sokağındaki derinliği (50) metredir. Deniz gören ve muhitinde çok asrî villâlarla süslenmiş şibu değerli arsa satılıktır.

Taksim, Abdülhak Hâmid caddesi No. 23 Bozkurt - Emlâk. Telefon: 43532. — 1

24 bin liraya — Şehzadebaşında tramvaya tam bir dakika mesafede otuz metrelik Fevzipaşa caddesine mütenazır ve ayni zamanda istikbali parlak bir cadde üzerinde senevi 1966 lira geliri olan 4 ve 5 odalı ve ayrıca hol ve banyolu ve ezcümle 141 metre meyva bahçesi bulunan geniş cepheli ve balkonlu işbu apartımanın yüzde geliri 6,5 tur. Şayanı tavsiyedir.

Taksim, Abdülhak Hâmid caddesi No. 23 Bozkurt - Emlâk. Telefon: 43532. — 1

Alıcı istekleri — Yeşilköyde ve yahut Kızıltopraktan Bostancı tramvay civarında ağaçlı ve az çok işlenmiş bir bahçe içinde (10) liraya kadar satılık mülkü olanların ve yahut bu civarda satılık yalı arsası olanların Bozkurt - Emlâk'e kaydettirmeleri.

Taksim, Abdülhak Hâmid caddesi No. 23 Bozkurt - Emlâk. Telefon: 43532. — 1

Dikkat nazara — Bozkurt - Emlâk, talebi umumi üzerine münhasıran Ayaspaşa ve Taksimdeki mevcud bilûmum apartımanlar için kira servisini memnunipetle açmıştır. Hali faaliyettedir.

Taksim, Abdülhak Hâmid caddesi No. 23 Bozkurt - Emlâk. Telefon: 43532. — 1

KİRALIK MÜSTAKİL EV — 3 oda, elektrik, sarnıcı kullanışlı, havadar manzaralı bir ev kiralıktır. Beşiktaş Abbasağa Salnameci sokak 31 numara gezmek için Beşiktaş Yenimahalle jandarma mektebi sokak 9 bakkal bay Yani Kacıyani pazarlık için Akşam gazetesi ilân memuru Bay Nuriye telefon. 20681. — 22

ACELE SATILIK OTEL — Sirkecinin işlek bir mevkiinde tanınmış müşterisi bol ve altında bir kahve, iki dükkân ile birlikte satılıktır. 146 sıra numarası Taksim Cumhuriyet meydanı Emlâk hanı No. 10 Emlâk yurduna müracaat. Tel: 44439 — 3

KAÇIRILMIYACAK FIRSAT — Karaköyün merkezinde tramvay caddesinde ve en işlek yerinde Şafak kıraathanesi çok ucuz fiatle devren kiralık ve satılıktır. Üç kat lüks mobilye ve önünde soğuk su ve dondurma için frigider. kelvinatör ve telefon vardır. Müstecirine müracaat.

KİRALIK KAT — Kule kapısında Müellif sokağında 20 numaralı evin dördüncü katı kiralıktır. İki oda bir sofa bir mutfak terkos ve elektrik ve havagazı vardır. Kirası 19 liradır. İsteyenler Taksimde Uygun apartımanı kapıcısı Recep efendiye müracaat etsinler. — 1

KİRALIK MAĞAZALAR — 150 metre kare büroya ve 50 metre kare depoya elverişli mağazalar. Galatada Rıhtım caddesinde 155 No. lu Veli Alemdar hanında 2 No. lu yazıhaneye müracaat Tel.: 43528

KİRALIK GÜZEL EV — Şişlide Osmanbeyde kalorifer, banyo, parke, garaj, elektrik, havagazı hasılı her türlü konforu havi bahçeli güzel bir ev kiralıktır. Antre, hizmetçi ve sandık odaları hariç 8 güzel odası vardır. 81378 telefon numarasına müracaat (sabah saat 10 dan öğleden sonra 2 ye kadar) — 10

SATILIK KÖŞK — Çamlıcada Bulgurlu Çilehane karşısı bay Necmi köşkü satılıktır. On oda, iki salon, elektriği mevcud ve teferruatiyle altı dönüm, bağı, meyvalığı da vardır. Görmek için içindekilere, konuşmak için Feneryolu Muhtar paşa sokak No. 37 müracaat.

KİRALIK DAİRE— Kurtuluşta tramvay durak yerinde 23 numaralı Müzeyyen apartımanının 3 numaralı ve üç odalı dairesi boştur. İstiyenler her gün gezebilir. — 29

SATILIK KÖŞK — Kadıköy Koşuyolu asfaltına 130 metre cephesi olan 15 dönüm bağ ve bahçe içerisinde 7 odalı bütün konforu haiz kâgir köşk maktuan 9500 liraya satılıktır. Kadıköy Koşuyolu No. 43 Bedri. — 1

BEYOĞLUNDA KİRALIK ODA — Mobilyeli bir oda. banyo, konfor. Aile yanında, fransızca, almanca konuşan, İsteklilerin her gün saat 10—17 ye kadar Beyoğlu Tünel Jurnal sokak Nikidiş Apt. 14 İçeride 10 No.

BULUNMAZ FIRSAT — 1 — İstanbula iki saat mesafede Armutlu nahiyesinde ve deniz kenarında hâlen senede 500 lira kira getiren sekiz dönüm araziyi muhtevi tapulu mülk çok zengin bir granit taş ocağı beş senelik ruhsatnamesile birlikte acele ve ucuz satılıktır.

2 — Bursanın üç saat uzağında madenin çıkarıldığı yere kadar otomobil yolu ve her türlü işletme levazımı mevcud bin dönümlük bir emyant madeninin 16 senelik imtiyazı devren acele ve ucuz satılıktır. Çakmakçılar büyük yeni han 41 No. da Zühtü Bilimere müracaat edilecektir.

ACELE SATILIK APARTIMAN — Cihangir Firuzağa mahallesi Ağahamam caddesinde yirmi numaralı senevî iradı bin yüz kırk lira olup safi yüzde yedi iradı bulunan köşe başı meydanlığa nazır dört katlı apartıman acele satılıktır. Her gün saat on ikiye kadar içindekilere müracaat. — 6

SATILIK KÂRGİR EV — Lâlelide 5 oda hamam bahçe havagazi elektrik suyu mevcud yeni kârgir ev satılıktır. Lâleli apartımanlar altında 230 numarada Hasan Velioğluna müracaat.

ARNAVUTKÖYDE KİRALIK EV — Tramvay ve vapur iskelesine çok yakın, içinde hava gazı, elektrik. terkos suyu bulunan 6 oda, mutfak ve banyolu bir ev kiralıktır. Telefon: 52.309 müracaat. — 2

SATILIK BİNA — Maçkada Bayır sokağında 78 numaralı iki katta ikişer oda banyo mutfak bir sofa hava gazı elektrik alt katta 1 oda mutfak iki odunluk çamaşırlık bahçeli güneşli 47 buçuk lira kiradaki bina acele satılıktır. Yanında 80-82 numaraya müracaat.

KİRALIK MAĞAZA — Sultanhamamı, Rızapaşa yokuşu Çorapçı hanı ittisalinde 84 No. muntazam mağaza kiralıktır. Yanındaki Kalifidis hanında kahveçiye, yahut Sirkeci Paris otelinde bay Fuat Sedada müracaat. — 1

İKİ KATTAN İBARET KİRALIK DAİRE — Babıâli caddesi Vilâyet civarı Hava kurumu karşısı No. 11 üç oda. Banyo (Havagazile) Telefon içindekilere müracaat. Telefon: 21942 — 4

KİRALIK HAN KATI — Eminönünde Emlâk Bankası yanında 46/1 No. lı Nail bey hanında geniş üst katı, gerek yazıhane ve gerek imalâthane olmağa çok elverişli olup, kiraya verileceğinden isteklilerin Han kahvecisine müracaatları lüzumu ilân olunur. — 5

SATILIK HANE — Parka nazır, büyük bahçeli, içi ve dışı yağlı boyalı ve yeni muşambalı 8 oda ve bir hamamlığı ve tatlı su kuyusunu havi gayet sıhhî bir hane satılıktır.

Bakırköy, Kartaltepe, Karakol sokağı No. 19 — 2

5 — MÜTEFERRİK

İNGİLİZCE FRANSIZCA DERSLERİ — Tecrübeli bir öğretmen tarafından kısa bir zamanda iyi bir metodla evlerinde ders verir ikmale kalan talebelerini mükemmel bir surette yetiştirir. Akşamda H. T. rümuzuna mektupla müracaat. — 2

ALMANCA DERSLERİ — Berlinli bir Alman muallimesi kolay ve seri usullerle almancayı kısa bir zamanda öğretmektedir. Bu lisandan ikmale kalan talebeyi tatil devresinde imtihana muvaffak olacak derecede hazırlar. Münferiden veya grup halinde talebe kabul eder. Bu talebeye eylûl sonuna kadar pek ehven bir ücret tatbik edilecektir. Pazardan maada her gün saat 3 buçuktan 7 ye kadar İstiklâl caddesinde 133 numaralı Hasan bey apartıman, ikinci merdiven birinci kat 6 numaraya müracaat.— 1

HUSUSİ DERSLER — Fransızca olarak riyaziye, fizik, kimya ve tabiiye ve lisan dersleri verilir. Evlere gidilir; şerait uygundur. «Akşam» gazetesinde I. M. rümuzuna müracaat. — 4

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden

A. — B. D. — E. K. G. — N. S, — Mü. — C. M. 35 — R.M. — K. M. N. A. — Tuna — S. K.

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları rica olunur.

«AKŞAM» ın faydalı neşriyatı

		Kuruş
Tarih öğreniyorum	Ahmed Refik	30
Çocuklara coğrafya kıraatleri	Faik Sabri	50
Don Kişot	Cervantes	25
Nereden geliyoruz?	Faik Sabri	40
Gülliverin seyahatleri		75
Yer yüzü, Gök yüzü	Faik Sabri	150
Bir Türk kızının Amerika yolculuğu	Faik Sabri	75

Tevzi yeri: «AKŞAM» matbaası

«AKŞAM» karilerine mahsus yüzde 20 tenzilât kuponu

Dr. A. Asım Onur

Ortaköy Şifa Yurdu

Şehir gürültüsünden uzak bir yerde büyük bir parkın içinde ve çamların ortasında fevkalâde güzel manzaralı çok temiz ve iyi bakımlı, kadın, erkek her türlü hastalara açık hususi hastane. Sinirlerini ve yorgunluğunu dinlendirmek ve nekahat devrini geçirmek istiyenlere mahsus vegâne müessese

Telefon: 42221

ASKERLİK İŞLERİ

Fatih Askerlik Şubesinden:

1 — 337 doğumlular ve bu doğumlularla muayeneye tâbi kısa hizmetlilerin ve sıhhî hallerinden dolayı ertesi seneye bırakılmış diğer doğumluların son yoklamasına 1/ Temmuz/941 de başlanmıştır, ve 31/Ağustos/941 tarihinde hitam bulacaktır. 2 — Yoklamaya aşağıdaki şekilde ve nahiye mükelleflerin alacakları numara sırasile yapılacaktır.

A — 1: 7/Temmuz/941 Fatih nahiyesi.

B — 8: 15/Temmuz/941 Karagümrük nahiyesi.

C — 16: 22/Temmuz/941 Şehremini nahiyesi,

D — 23: 31/Temmuz/941 Samatya nahiyesi,

E — 1: 7/Agustos/941 Fener nahiyesi,

F — 8: 15/Ağustos/941 Eyüp kazası merkez nahiyesi,

G — 16: 22/Ağustos/941 Rami nahiyesile Burgaz, Boyalık, Arnavutköy, Ayazma, Bugluca köyleri,

H — 23: 31/Agustos/941 bütün kısa hizmetlilerle ertesi seneye terklerin yoklaması,

3 — Lise bitirmiş ve daha yüksek okullara girmiş okurlarda son yoklamalarını zamanında yaptıracaklardır. Bilahare senesi içinde daha yüksek okula girerek vesika getirirlerse idare heyeti kararile ertesi seneye bırakılacaklardır. 4 — Halen bir okula devam eden okurlarda fotoğraflı ve pulsuz mektep vesikalarını beraber getirmeleri lâzımdır. 5 — Bütünlemeye kalan okurların imtihanlarını bu iki ay içinde ikmal ederek geçecekleri sınıfa göre mektep vesikaları getirmeleri müreccehtir. 6 — Ahvali sıhhiyeleri dolayisile ertesi seneye kalanlar nahiyeleri mükelleflerile kura meclisine gelecekler ve ellerindeki raporlarını da beraber getireceklerdir. 7 — Yoklama cumartesi günleri hariç olmak üzere her gün sabah saat 8/30 dan 12/30 a kadar devam edecektir. 8 — Yoklama yeri Fatih askerlik şubesi binasıdır. 9 — Şimdiye kadar birinci yoklamasını yaptırmamış olanların iki yoklaması bir arada yapılacağından iki adet zarf ve dört fotograf getireceklerdir. 10 — Temmuz ve Agustos aylarında bila mazeret yoklamalarını yaptırmayanların ve mazeretlerini muteber vesikalarla zamanında bildirmiyenlerin IIII numaralı kanunun 85 inci maddesine tabi tutulacakları ilân olunur.

Fatih Askerlik Şubesinden:

S. 7. Tüfekçi Ustası Mehmet Cemal Og. Ömer (321 - 1) çok acele şubeye müracaatı ilân olunur.

ZAYİ — Afyonkarahisar Askerlik şubesinden almış olduğum terhis vesikam ile, yine Afyonkarahisar nüfus idaresinden almış olduğum nüfus hüviyet cüzdanımı kazaen zayi edildiğinden her iki vesikalarımın yenilerini çıkaracağımdan eskilerinin hükmü kalmadığını ilân ederim.

Afyonkarahisarlı 1322 doğumlu Hamid oğlu Memduh

ZAYİ — İstanbul İran Başkonsolosluktan almış olduğum 32516 - 141 No. lı pasaportumu zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. **Abbas Ali**

ZAYİ MAKBUZ

İstanbul İthalât Gümrüğünde 23248 sayılı 5 Birincikânun tarihli beyanname ile muamelesini ifa ettiğim eşyaya mukabil teminat olarak verdiğim rüsuma aid Gümrük makbuzunu zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan hükmü olmadığı ilân olunur.

Hans Walter Feustel

Apartıman sahipleri!

Boş dairelerinize iyi kiracı bulmak için «A K Ş A M» ın **KÜÇÜK İLÂNLARI** ndan istifade ediniz.

ZAYİ MAKBUZ

Sirkeci gümrüğünde 3464 numara ve 31/1/941 tarihli beyanname ile muamelesini ifa ettiğim 2 adet torna makinesine aid Gümrük makbuzunu zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan hükmü yoktur.

Hans Walter Feustel

Dr. Şükrü Mehmed

Gureba hastanesi cild ve zührevi hastalıkları sabık hekimi, her gün saat 2 den 5 e kadar Beyoğlu İstiklâl caddesi, No. 99, Tel: 40916

ZAYİ — 1332 numaralı bisiklet plâkasını kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığını ilân ederim.

Yazın sayfiyelerde hoş vakit geçirmek için meşhur

ARSEN LÜPEN

Büyük ve heyecanlı roman serisini okuyunuz!

Bu seri 6 büyük ve resimli ciltttir. Beher cildin fiati 80 kuruş.

6 Cildlik takımı birden alanlar için fiati: 4 liradır

Tevzi yeri: **AKŞAM** matbaası tel: 20681

Yüzde yirmi iskonto kuponu

Bu kuponu kesip **«AKŞAM Matbaası Kitap servisine»** getirir veya gönderirseniz fiat üzerinden size yüzde **20** iskonto yapılacaktır.

EKSPOZİSYON

Avrupadan diplomalı **Terzi ve Kürkçü**

SAADET

5/7/941 Cumartesi saat 19 da **SUADİYE Gazinosunda**

6/7/941 Pazar saat 20 de **Büyük Ada Otel de la PLAJ'da**

12/7/941 Cumartesi saat 19 da **Taksim BELEDİYE Gazinosunda**

13/7/941 Pazar saat 19 da **Tarabyada Tokatlıyan Otelinde**

Yazlık Ekspozisyonunu sayın bayanlara takdim edeceğini bildirir. İstiklâl Cad. 292. Tel: 41492.

Türkiye Cümhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk lirası. Şube ve ajans adedi: 265

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri.

Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	adet	1,000	liralık	4,000	lira	100	adet	50 liralık	5,000 lira
4	»	500	»	2,000	»	120	»	40 »	4,800 »
4	»	250	»	1,000	»	160	»	20 »	3,200 »
40	»	100	»	4,000	»				

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kuralar senede 4 defa 11 eylûl, 11 birincikânun, 11 mart ve 11 haziran tarihlerinde çekilecektir.

Ankara belediye reisliğinden

1 — Ankara: Silo önündeki hizmet yoluna yaptırılacak asfalt kaplama işi on beş gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli 26397 lira 40 kuruştur.

3 — Teminat 1979 lira 80 kuruştur.

4 — İhalesi 15/7/941 salı günü saat 11 de yapılacağından şartname ve keşif cetvelile krokisini görmek ve 132 kuruş mukabilinde almak isteyenlerin her gün encümen kalemine ve isteklilerin de ihale günü olan 15/7/941 salı günü saat ona kadar usulü dairesinde tanzim edecekleri teklif mektuplarını belediye dairesinde müteşekkil daimi encümene vermeleri. (3730 - 5184)

SÜMERBANK

Yerli Mallar Pazarları Müdüriyetinden:

Müessesat, Ticarethane ve İş sahiplerinin nazarı dikkatine:

Telefonla yapılan müracaatların alâkadar servislere yapılmaması servislerimizi fuzulî yere meşgul etmekte olduğundan müracaatların mahiyetine göre aşağıda yazılı telefonlara yapılması rica olunur.

Yün İpliği, yünlü kumaş işleri için yünlü satış servisine: Telefon 20950

Pamuk ipliği ve pamuklu bezlerle kaput bezleri için pamuklu satış servisine: Telefon 22646

Muhasebe ve tediye işleri için muhasebe servisine: Telefon 23505

İstanbul ve civarı vilâyetler, manifatura ve yünlü kumaş tevzi işlerile resmî müessesata yapılan satışlar için İstanbul toptan mağazası şefliğine: Telefon 24150

Perakende satışlar için Birinci Vakıf handaki satış mağazasına: Telefon 20517

Perakende satışlar için Beyoğlu satış mağazasına: Telefon 41080

Perakende satışlar için Karaköy satış mağazasına: Telefon 49307

Perakende satışlar için Kadıköy satış mağazasına: Telefon 60055

D. D. Yolları 3. işletme Müdürlüğünden :

Muhammen bedel, bulunduğu yer, miktar ve muvakkat teminatı yazılı balast kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. İhalesi Balıkesirde 18/7/941 cuma günü İşletme binasında komisyonumuzca yapılacaktır.

İsteklilerin 2490 sayılı kanunun tayin ettiği vesikalarla ihale günü muayyen saatten bir saat evvel komisyona müracaatları lâzımdır. Bu işe ait şartname ve muakavelename projeleri komisyondan alınabilir. (5145)

Balast ocağının bulunduğu yer	Kilometre	Miktarı M 3	Beher metre mikâbının muhammen bedeli	Muvakkat teminat Lira	İhale saati
Manisa-Bandırma	172 - 175	15000	180 kuruş	2025	11

Mahdut Mes'uliyetli

Beykoz Deri ve Kundura Fabrikası

Memurlar ve İşçiler İstihlâk Kooperatifinden:

Şirketimiz ortakları için, Beykozda teslim 70 - 80 ton Rumeli meşe kömürü mübayaa edilecektir. Taliplerin 15/7/941 günü saat 17 ye kadar müracaatları.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Çerkesköy lokomotif deposuna iki sene zarfında vürudü tahmin edilen 11,000 ton maden kömürünün vagondan yere tahliye ve istifile aynı mikdar kömürün yerden makina veya vagona tahmili işi açık eksiltme usulile münakasaya konmuştur.

Beher ton kömürün muhammen tahliye bedeli 20 kuruş ve tahmili 15 kuruştur.

Münakasa 18/7/941 cuma günü saat 11 de Sirkecide 9 İşletme binasında A. B. komisyonu tarafından yapılacaktır .

İsteklilerin aynı gün ve saatte 288.75 lira teminatla ve kanuni vesikalarla beraber komisyona müracaatları lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak komisyondan verilir. (5399)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 — Mevcut şartname ve nümuneleri mucibince 4342 metre yassı, yuvarlak ve kıvrılmış kayış pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 22/7/941 salı günü saat 11 de Kabataşta Levazım şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Nümune sözü geçen şubede görülebileceği gibi şartnameler de parasız alınabilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte teklif edecekleri fiyat üzerinden % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (5344)

C. H. P. Kız ve Erkek talebe yurtları Müdürlüğünden :

C. H. P. Kız ve Erkek talebe yurtlarının bir senelik erzak vesaire ihtiyaçları kapalı zarf ile eksiltmeye konulmuştur.

1 — 21/7/941 pazartesi günü saat on beşte Üniversite arkasındaki C. H. P. Erkek talebe yurdu binasındaki dairei mahsusada yapılacaktır.

2 — Taliplerin yüzde yedi buçuktan muvakkat teminatlarını adı geçen yurdun muhasebeciliğine yatırmaları şarttır.

3 — Şartnameler her iki yurdun muhasebesinden alınabilir. (5354)

Ankara Belediyesinden:

1 — Belediye şuabatı için alınacak olan 380 ton motorin on beş gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli «72580» liradır.

3 — Teminat «4879» liradır.

4 — İhalesi 15/7/941 salı günü saat 11 de yapılacağından şartnamesini görmek ve «364» kuruş mukabilinde almak isteyenlerin her gün encümen kalemine ve isteklilerin de ihale günü olan 15/7/941 salı günü saat ona kadar usulü dairesinde tanzim edecekleri teklif mektuplarını belediye dairesinde müteşekkil daimi encümene vermeleri. (3731 - 5185)

Maarif Vekilliğinden:

Ortaokullara matematik, tabiiye, fransızca, almanca ve ingilizce dersleri için öğretmen muavini olmak isteyenler için İstanbulda; yüksek öğretmen okulunda. Ankarada; Gazi terbiye enstitüsünde 15/Eylûl/941 de başlamak ve 25/Eylûl/941 akşamı nihayet bulmak üzere bir imtihan açılacaktır. Lise veya öğretmen okulu mezunlarından talip olanların bulundukları mahallin maarif idarelerine müracaat ederek imtihanlara girme şartlarını öğrendikten sonra 1/IX/941 tarihine kadar vekilliğimize belgelerini göndermeleri ilân olunur. (3662 - 5119)

Yüksek mühendis mektebi satın alma komisyonundan

Mektebimize kapalı zarf usulile 30.000 kilo et alınacaktır. Beher kilosunun muhammen bedeli 60 kuruş ve ilk teminat 1350 liradır. Eksiltme 11.7.941 saat 11.30 da mektepte yapılacaktır. (4916)

Yüksek mühendis mektebi satın alma komisyonundan:

Mektebimize kapalı zarf usulile 48000 kilo ekmek alınacaktır. Beher kilonun muhammen bedeli 12,25 kuruştur. İlk teminat 441 liradır.

Eksiltme 17/7/941 saat 14 de mektepte yapılacaktır. (5187)

BÜYÜKADADA

SPLANDIT PALAS

açılmıştır. Yemekler gayet nefis, fiatler ehvendir.

SUADİYE GAZİNOSU

Avrupadan diplomalı terzi ve kürkçü

BAYAN SAADET

Canlı mankenlerile yazlık ekspozisyonuna 5 Temmuz Cumartesi saat 19 a kadar gazinomuzda sayın müşterilerimize fevkalâde sürprizlerle takdim edilecektir. MODA ve ZARAFET Meşheri olacaktır.

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları 1941 ikramiye plânı

KEŞİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 İKRAMİYELERİ

1	adet	2000	Liralık	= 2000.— Lira
3	»	1000	»	= 3000.— »
2	»	750	»	= 1500.— »
4	»	500	»	= 2000.— »
8	»	250	»	= 2000.— »
35	»	100	»	= 3500.— »
80	»	50	»	= 4000.— »
300	»	20	»	= 6000.— »

Bronşitlere KATRAN HAKKI EKREM

Ereğli Kömürleri işletmesi Umum Müdürlüğünden:

Evvelce alınacağı ilân olunan

180,000 kilo Sade Yağ için

yapılan teklifler haddi lâyıkında bulunmadığından pazarlık suretile mübayaasına karar verilmiştir. Pazarlık 14 Temmuz günü saat 15 de Zonguldakta işletmenin Ticaret müdürlüğünde yapılacaktır. Yukarıdaki miktarın tamamını teahhüt edemeyip kısmen teahhüt edebilecekler dahi pazarlığa girebilirler. İlk teminat yüzde yedi buçuktur.

Bu akşam Suadiye Gazinosunda

MUNİR NURETTİN

ve arkadaşları konserine saat 22,30 başlıyor.

İstanbul Belediyesi ilânları

Beyazıt meydanı ve Koska caddesinin bir kısım duvar ve tretuar inşaatı ile toprak tesviyesi işleri kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 31892 lira 80 kuruş ve ilk teminatı 2391 lira 96 kuruştur. Mukavele, eksiltme bayındırlık işleri umumi, hususi ve fennî şartnameleri proje keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak 160 kuruş mukabilinde Belediye Fen işleri müdürlüğünden verilecektir.

İhale 7/7/941 pazartesi günü saat 15 te Daimi encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları, ihale tarihinden sekiz gün evvel Belediye Fen işleri müdürlüğüne müracaatla alacakları fennî ehliyet, 941 yılına ait Ticaret odası vesikaları, imzalı şartname ve saire ve kanune ibrazı lâzımgelen diğer vesaik ile 2490 numaralı kanunun tarifatı çevresinde hazırlıyacakları teklif mektuplarını ihale günü saat 14 e kadar Daimi encümene vermeleri lâzımdır. (4829)

İstanbul fiat mürakabe bürosu şefliğinden:

Fiat mürakabe kontrolörlüğü kadrosunda değişiklikler yapıldığı gibi bazı kimselerin de kendilerine fiat kontrolörü süsü vererek piyasada bu sıfatla iş görmeğe kalkıştıkları duyulduğu cihetle alâkadarların her defasında büromuz kontrolörlerinden, kontrolör olarak tanınmış bulunsalar dahi, fiat kontrolörlerine mahsus resimli ve Vilâyetten tasdikli hüviyet cüzdanlarını talep eylemeleri ve yanında böyle bir cüzdan bulunmadığı halde fiat kontrolörü sıfatile hareket edenleri derhal en yakın polis merkezine veya büro şefliğine ihbar eylemeleri ehemmiyetle rica olunur. (5378)

Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi Müdürlüğünden :

1 — Müessesemiz için mübayaa edilecek 1000 ton meşe odunu kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu odunun 600 tonu Yenişehirdeki depoda, 400 tonu da fabrikamız sahasında teslim edilecektir.

3 — Eksiltme 15/7/1941 salı günü saat 16 da müessesemizde yapılacaktır.

4 — İsteklilerin eksiltmeye iştirak edebilmeleri için eksiltme saatinden bir saat evveline kadar teklif mektupları ile birlikte 500 liralık muvakkat teminat mektubu veya akçesini komisyon riyasetine tevdi etmiş olmaları lâzımdır. (5285)

50 Araba Gübre Alınacak

İnhisarlar umum müdürlüğünün Maltepedeki tütün enstitüsü için mevcud şartnamesine tevfikan 50 araba koyun veya keçi gübresi emaneten satın alınacaktır.

Pazarlık 15/7/941 salı günü saat 14 de enstitü binasında teşkil olunan komisyonca yapılacaktır. Gübre vermeye talip olanların şartnameyi görmek ve izahat almak isteyenlerin her gün müesseseye müracaatları ilân olunur. (5383)